

Інформативний зошит

про підсоветські події

Ч. 2. (4).

ЛЮТИЙ

1957

З М І С Т

<i>Напади проти українського націоналізму</i>	1-28
Нова фаза боротьби проти українського націоналізму	1
Українська Центральна Рада в большевицькому світлі	2
Свято української державности і большевицькі напади	6
Мадярська революція і українські націоналісти	7
Письменники, що хибно розуміють національну політику	9
Козаченко лає націоналістів у старому стилі	9
З'їзд письменників під знаком оборони перед ворожим наступом	10
Атака на українських націоналістів закордоном в СПУ	11
Закордонні націоналісти в описі большевицького шпигуна	15
Закиди в ОН про американське втручання в справи УССР	22
Хижняк сердиться на критиків радянської літератури	27
<i>Виправлювання минулого на літературному фронті</i>	28-32
За і проти реабілітування заборонених авторів	28
Шаблонні спрощення в літературних критиків і драматургів	29
За відновлення культурної політики доби Скрипника	29
За поворот до Сталінських методів донощитва в сатирі	30
Порвану дружбу народів повинні залатати перекладачі	31
Збанацький викликає поляків на дискусію	31
<i>Нові географічні зміни, що не позначені на карті</i>	33-38
Зміни районів в Україні	33
Нові оселі, шахти, родовища і підземні багатства	34
Будова газотягів, нафтопроводів і електростанцій	36
Нові шляхи сполучення	36
Зміни в містах України	37
<i>Форми русифікації України</i>	38-47
Письменникам набридла русифікація української мови	38
Проти деградування української літератури до ролі наслідувачки росіян	39
Перешкоди в поширенні української книжки	40
Русифікація з нагоди роковин Пушкіна і Глінки	41
40-річчя жовтневого перевороту і русифікаційні завдання театрів	42
Заклики до перегонів з приводу 40-річчя жовтня	43
Україна працює на Росію	44
Змагання молоді Одеси і Сталінграду за кращу зустріч фестивалю	45
„Дружба” між РСФСР і УССР в колгоспах	45
Виховання „дружби народів” в Советській армії	46
Незадовільна пропаганда обласних газет за „дружбою народів”	46
Підприємства, передані під республіканський заряд	47
<i>Нові розпорядження, укази, закони</i>	48-55
Закон про державний бюджет ССРСР на 1957 рік	48
Утворення Економічної Комісії Ради Національностей	49
Зміни законів про судівництво	49
Куце поширення законодавчих прав республік	51
Офіційне признання в геноциді кавказьких народів	53
Поправки в соціальному законодавстві	54
<i>На землях Казахстану</i>	55-56
Українці в Казахстані	55
Так живуть переселенці	56

ІНФОРМАТИВНИЙ ЗОШИТ видає Референтура Підсоветських Справ ЗЧ Організації Українських Націоналістів виключно для обмеженого гурта осіб, що вивчають стан відносин в окупованій Україні та в ССРСР і ведуть протимосковсько-антикомуністичну роботу. Завданням Редакції є подавати в першу чергу малодоступний матеріал з советських видань, який надається для аналізу та дальшого опрацювання в критичному і пропагандивному напрямі і висвітлювання поточних подій підсоветської системи, в першу чергу на Україні.

Напади проти українського націоналізму.

НОВА ФАЗА ПРОПАГАНДИВНОГО НАСТУПУ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ.

Москва не може очухатися з наслідків минулорічної жовтневої революції, яка розкрила перед світом банкрутство імперіалістично-комуністичної ідеології та здерла всі пропагандистські прислони з її політики імперіалізму, колоніалізму і деспотизму.

Наслідки цих проявів проявилися в чотирох небезпечних для Москви напрямках:

1/ В сателітних країнах, що до того часу були слухняними колоніями Москви, зневіра в комуністичну забриханість прискіпшила глибинні процеси до повного національно-політичного усамотінення тих народів від Москви. Також серед неросійських партійних кадрів загострився критицизм і нехіль до верховодства московського ЦК КПСС, не зважаючи на переговори і догори офіційних делегацій.

2/ Всередині СРСР зростає скептицизм і критицизм серед населення, партійних і частково комсомольських кадрів, яких не задовольняють невмілі спроби латання ідеологічних проривів пропагандистськими натяжками. Поряд із тим міцніють національно-визвольні, самостійницькі тенденції серед неросійських народів і прибирають форми стихійного натиску мас знизу на різні ділянки життя. Протиставитися цьому пробують комуністи, зокрема на Україні, шляхом розгорнення пропагандистського наступу проти українського націоналізму.

3/ На міжнародному форумі СРСР позбавив сам себе того довіря, яке почав собі будувати легендами про миролюбну політику коєкзистенції з капіталістичними державами.

4/ Серед азійських народів, де СРСР намагався виступити в масці покровителя і захисника їхнього змагання за повну національну й економічну суверенність, після погрому мадярського народу Москва глибоко підкосила довіря до себе.

Нижче подаємо матеріали про комуністичні пропагандистські заходи протиставитися небезпеці росту націоналізму на Україні.

Довгі роки большевицька преса на Україні закликала в ряди-годи все наново до боротьби з українським націоналізмом, з "бандерівцями", з т.зв. залишками "буржуазно-націоналістичної вузькості, відсталості, реакції", плямучи український націоналізм і його визвольну боротьбу різними невідлучними штампами, як "найлютіші вороги українського народу", "фашисти", "іноземні агенти", тощо. Всі напади, заклики, алярми і остороги на цю тему, і зокрема їх часте повторювання нагородж 13 років нової окупації, свідчать зимовно про те, що большевики не могли ніколи дати собі раду з переломанням неспинного росту українських націоналістичних сил і настроїв серед широких мас і національно-політичної свідомості українського народу і, що зокрема це питання ще більш загострилося.

В останніх чотирох місяцях большевики в пропагандистському поборюванні українського націоналізму змінили свою тактику.

До цього часу вони пильно придержувалися методи тільки в загальникових формах оклеветати український націоналізм, зокрема оклеветувати його форми крайової боротьби, фальшувати історію і традиції національно-визвольної боротьби українського народу, нацьковувати до ліквідації місцевих націоналістичних або національно-патріотичних виявів у різних ділянках життя, засуджувати т.зв. ухили, і тільки в ряди-годи в перекувченій насмішливій формі найзагальніше висміювати закордонних провідників націоналістичного руху в пресі. Головне вістря цієї форми поборювання українського націоналізму було спрямоване в середину Української РСР і ставлене як боротьба з "залишками", "недобитками", або з іноземною капіталістичною агентурою. Коли в формі сатири або карикатури

траплялися також і випадки проти українських націоналістичних діячів за кордоном, то завжди навмисне перемішувано їх з не-націоналістами і різного типу авантюристами в такий спосіб, щоб тільки осмішити їх і читачам радянської преси не дати ніякої фактичної і конкретної інформації про дійсну діяльність українських націоналістів в закордонних країнах.

Від цього обов'язкового шаблону большевицька пропаганда проти націоналізму починає в останніх місяцях відступати. Чому? Це значить - по-перше - що метода загального обляпування болотом закордонної роботи українських націоналістів нікого не переконує, що вона просто була запримітивна і що большевики переконалися, що в їхнє сатиричне оплюгавлювання "на гурт" ніхто не вірить. По-друге, большевики затривожилися паралельністю розвитку національно-політичної свідомості українських мас в межах Української

СРСР і політичних дій українських націоналістів поза її межами. Вони вирішили вбити клина в цю одність політичних визвольних стремлінь українського народу в Краю і на еміграції. Большевикам не осталося нічого іншого, як від себе подавати інформацію про деякі конкретні і на Україні однаково відомі факти закордонної діяльності ОУН, але подавати їх відразу як півправди в відповідно спотвореному перекрученні й так спрепарованій інтерпретації, щоб поданням "фактів" і висвітлень їх посіяти в Краю сумнів, чи політична діяльність закордонних українців іде по лінії бажань всього народу. Характеристично, що большевики свідомо оминають заторкнення будьякої суттєвої значення проблеми, почувавши повну неспроможність підняти ідейно-політичну дискусію.

Щоб зілюструвати нову методу большевицьких атак проти ОУН і українського націоналістичного руху, наводимо тексти важніших уривків, а то й цілих статей з різних радянських газет і журналів, дотримуючися хронологічного порядку.

УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА В БОЛЬШЕВИЦЬКОМУ СВІТЛІ

Василь Козаченко вмістив в "Перці" уривок з повісті п.з. Контра з бандою, прикрашений 6 карикатурами. Він представляє українську державу 1917-и років як азиль для російської білогвардейщини, а земельну політику Центральної Ради, як потайне насаджування поміщиків під прикриттям революційних гасел. Передрук вміщуємо з дуже незначними скороченнями.

Х

... Ще за кілька днів до Жовтневого повстання Тимчасовий уряд дивився на Центральну Раду тільки як на анархістське кубло сепаратистів-мазепинців. На уклінне прохання ради взяти під свою зверхність румунський та південний фронти, відповів загрозою переарештовувати увесь "генеральний секретаріат" з Винниченком та Петлюрою разом... Ще вчора Керенський обзивав Петлюру майже в очі "тупим хохлом, кретином і впертим віслюком". Ще вчора бундючні царські генерали із Ставки на згадку про нього запитували з гидливою міною:

-- Петлюра? Яка така петлюра?... Ах, це отой оперетковий земгусар з асенізаційного обозу?...

І от... Не встигли ще відлунати громи "Аврори", як Ставка і сам главноверх російської контрреволюції Духонін "з радістю вітає" Центральну раду, як "оазис порядку та державного будівництва в розбурханому морі більшовицької анархії". Більш того, Духонін та уся Ставка, вітає вчорашнього віслюка та кре-

тина, як "українського главковерха". Затяті монархісти та щовіністи з генеральських мундурах тепер "з охотою і радістю" йдуть на "українізацію" південних фронтів під зверхністю Петлюри і з вдячністю приймають лагідне запрошення ради перебратися з Могильова до Києва...

Рада аж мліла від радощів та пихи! Подумати тільки! Нарешті!.. Пан вітає! Пан просить захисту і порятунку!...

І лакей повів себе по-лакейському. Він пустив сльозу і, забувши всі образи, широко розкрив обійми...

Рятуючись від залізної революційної мітли російського пролетаріату, до Києва як на прощу, ринулася вся уціліла російська контрреволюційна гидь: корнілови, щербатови, терещенки, шульгіни, верховські і лизогуби. Всі "справжні люди", "державні діячі", справжнісінькі царські генерали, дійсні і таємні радники, графи і навіть князі. І всі вони вітали, дякували і пропонували свої услуги.

А слідом за ними з розгромленої Ставки, з Бихова, Могильова та інших міст поперла, як на зламану голову, наполохана розмахом російської революції антантівська "європа". Поперепуджені, небриті, заляпані грязюкою аташе у військових мундурах, прибувши до Києва, одразу перетворювалися на послів, комісарів, представників та консулів Англії, Франції, Румунії, Італії, Японії, Сербії... Вони теж вітали, визнавали, обіцяли допомогу в боротьбі з революцією і, головне, благали, просили, наказували будь-що триматися. Триматися хоч до весни, поки вони самі очухаються і самі візьмуть в руки оборону своїх концесій та капіталовкладень на Україні.

І голови радівських заправил солодко-солодко запаморочились.

Центральна рада, зрештою, "грюкнувши з гаківниць та брязнувши шаблями", оголосила цілком самостійну і зовсім ні від кого /крім своєї, російської та антантівської буржуазії/ незалежну Українську "народну" республіку...

І дзвонили усі дзвони в Софійському, Михайлівському, Володимирському. Ревли на всі горлянки митрополичі та архієрейські хори "многая літа!" На Софійській площі миропомазані олією дячки з непокритими головами і в ногеньких підрысниках читали радівський третій універсал. Пройшла, сяючи золотом риз і хоругов, вздовж вишикуваних лав "січовиків" процесія духовенства, освячуючи і благословляючи. А потім ще бритоголовий пііта з сплющеним червоним обличчям у бекеші з смушевим ковніром читав вірші. Читав неголосно, заїкаючись. Навіть Матвій Лизоп'ят, стоячи правогофлянговим у комендантській сотні, нічого не почув, хоч як не витягував шиї. І, не витримавши, мусив таки штовхнути сусіда, ще вищого за себе носатого ройового:

- Про що він там? Може, що про землю по універсалу роз'яснює?

/Матвій Парфентійович, треба сказати, був трохи занепокоєний тим, щоб рада своїм універсалом та не обкарнала хоч трохи його трьохсот десятин/.

Ройовий незадоволено підмахнувся:

- Та де там! Спочатку щось таке: відродження - зародження, синє небо - жовте поле, а потім зовсім уже якісь дзеньки-бреньки, витребеньки. Біс його розбере...

Лизоп'ят ще трохи прислухувався, а потім махнув рукою:

- П'яне стерво, як квач!...

Помітив те, пегне, й Петлюра, який горбився на коні попереду. Він махнув шаблюкою. "Січовики" загукали "слава"! Пііта гукнув,

здивовано озирнувся і втер полою бекеші п'яну сльозу...

Ще тричі вдарили з "гаківниць" зразка 1891-го, а потім вже загуркотіли бубни і тулумбаси. Війнули на вітрі довгі шлики і ночася парад...

Парадував Петлюра з "січовиками" отак до самого вечора. А пан комендант Києва полковник Ковенко мав собі з того клопіт. Бо забрав собі сп'янілий від радощів Петлюра на парад усі найнадійніші курені, залишивши комендантові тільки караули та сотню з парти. І нещасний Ковенко за цілий день не те що оком не стикнув, а й чарки горівки не випив. Боявся... Бо поки площа гриміла дзвонами і тулумбасами — мовчав наїколо, загрозливо мовчав страшний ковенкам пролетарський Київ. Не визнавали петлюрівського "свята відродження" ні на Печерську, ні на Шулявці, ні на Подолі. Не прийняв Київ "жовто-блакитної республіки". І десь там за кам'яними неприступними мурами арсенальськими працював, десятки разів "розпущений і заборонений", та все ж недосяжний, страшний, своєю силою і своїм впливом у солдатських і робітничих масах Військово-революційний комітет...

... А в селі Івашках, зовсім недалеко від Києва, селяни вже вдруге цього року, але тепер вже ґрунтовно, саме закінчували "взувати свого пана в постолі".

Перед тим за кілька днів поділили поміж себе засіяний озимий лан. Пан злякався й втік до Києва. А селяни, під проводом безногого солдата Зеленчука, взялися до розподілу худоби й реманенту. Ділили все спокійно, без галасу. Діяли на підставі привезеного і прочитаного Зеленчуком Ленінського декрету про землю. Увечері, коли закінчився парад на Софійській площі, усе закінчилося і в Івашках. Зеленчук оглянув спорожнілі панські покої, постукав милицею о підлогу і наказав двом солдатам залишитися на ніч по-вартувати.

— Путяща з цього діла шкода незабаром буде для наших дітей. То щоб хтось чого не накоїв...

А наступного дня / випала саме неділя/ в церкві після гранішньої відправи отець Леонтій читав з амвона третій радівський універсал і до нього пояснювальну записку. В універсалі ради говорилося, що землі, фабрики і заводи мусять належати трудящим. А в пояснювальній записці було вже щось інше. Та багато тлумачилося про те, що по всій бувшій російській імперії поширюється безвладдя, анархія і розруха. І тільки одна, мовляв, Центральна рада, взявши владу у свої руки на Україні, оберігає "революційний лад і здобутки революції". Разом з тим рада доводить до відома трудящих, що питання націоналізації землі, фабрик та заводів, висловлені в універсалі, то тільки погляд на це питання самої ради. Рада не може, бачите, сама порушувати "революційну законність" і вирішувати питання про особисту власність. Отож рада просить населення не ширити анархії і терпляче чекати відкриття українських установчих зборів, які й вирішать всі ці питання...

— Як рак свисне, — неголосно підбив підсумки попового читання дідок у солом'яних личаках.

Отець Леонтій пропустив це порозуміння і розпочав казання на тему: "не побажай добра ближнього свого", прозоро натякаючи на те, що треба схаменутися і повернути поміщикам все відібране у нього...

Внаслідок того всього івашківці, не вдаючись до труднощів читаного, твердо зрозуміли: лише одні: землі їм отак з доброго дива, добровільно ніхто не віддасть.

Минуло кілька днів, а в селі по-старому господарював ревком на чолі з Зеленчуком. І жодна людина не повертала на панське подвір'я жодної трісочки...

І так тягнулося аж до того часу, поки на Івашки не налетів сам повітовий земельний комісар Нетудихата. Син хутірського куркуля з-під Ніжина, за освітою адвокат, член партії українських есерів, Нетудихата був повітовим комісаром Тимчасового уряду та так і залишився в тій якості і при Центральній раді. Приїхав він у фаєтоні, запряженому парю баских жеребців. За фаєтоном гарцювала на конях чота "міліціонерів", сформованих знову ж ще при Керенському, а тепер прикритих зверху довгими петлюрівськими шлика-ми.

Усіх, хто був у селі, "міліціонери" зігнали на церковний майдан. Нетудихата, товстий, приземкуватий панок, люто затупцював по паперті своїми куценькими ніжками:

- Зеленчука! Негайно сюди, наперед, розбійника Зеленчука!

З гурту відповіли, що Зеленчука зараз у селі немає і що він зовсім не розбійник.

- Сховали! - аж запінився комісар. - Всі ви - розбійники. Банда розбишак і грабіжників!... Тож знайте, що державного злочинця Зеленчука ми знайдемо! А з вами - розмова коротка. Зараз прочитаю вам циркуляра генерального секретаря нашого уряду пана Винниченка. По-доброму раджу - слухайте вухом, а не задом, щоб потім на мене не нарікали...

Той циркуляр, як виявилось, продовжував попередню роз'яснювальну записку, однак тепер вже в цілком категоричній формі... Ніяких самочинних розподілів панської землі не повинно бути. Всі, хто собі дозволяє таке самочинство, будуть покарані з усією суворістю, як грабіжники... На винних у таких порушеннях потрібно дивитися, як на звичайних банцитів і контрреволюціонерів... Земельним і повітовим комісарам належить викликати військову силу для охорони маєтків і лісів...

Циркуляр "революційної" ради говорив до селян мовою ясною, звичайною і цілком зрозумілою....

- Зрозуміти - то зрозуміли, - вихопився наперед дідок у солом'яних личаках та в солдатському кашкеті з прорваним денцем. - Але нехай пан, коли їх така ласка, скажуть нам, якже тепер з універсалом бути? Відмінила його Центральна рада, чи що?

- З яким універсалом?

- Ну з цим же, що нам його батюшка читав. Третій, чи що...

- Універсал і є універсал і ніхто його не відмінює.

- А якже воно тоді виходить... от хоч би з землею? В універсалі ніби одно, а тут уже маєте інше.

- Тьху! - розвів руками комісар. - Хоч кілля їм на голові теши. - І раптом пом'якшав. - Універсал, дідусю, це так, взагалі, а я читав пояснення до нього. Щоб ви, значить, знали, як розуміти універсал...

- Так, так, - приклав дід долоню до вуха. - щоб, знаця, зрозуміло було. А ми, виходить, ніби не зрозуміли...

- Виходить... От як би тільки вам пояснити, щоб ви зрозуміли..

- Та народ ми, пане, простий, то нам і треба просто: дає нам землю Центральна рада чи не дає?

- Тьху! - аж сплюнув знову комісар. - Ясно ж написано, що взагалі дає... тільки...

- Тільки з рук не випускає...

- Ага! - насупився комісар. - От, виходить, який ти, діду! От, як ти все розумієш...

- Як уже вмію, - запалившись несподівано дід. - А тільки ж дозвольте й мені сказати яке слівце, коли люди послухають...

І комісар упевнившись, що буде скоріше, коли діда не перебивати, махнув рукою.

- Я пане, ото хоч і мужик, але світу трохи побачив. Я пане, - старої царської служби солдат... От ви казали тут про революцію

і про контру і нас, знаця, бандою обізвали. Так то вже нам Бог суддя. Я не до того... Тільки згадалося оце мені, як давно, ще до японської, служив я ото в береговій обороні. На самому Чорному морі, в городі Очакові. І ловили ми тоді, пане, виходить, оцю самісіньку контру з бандою, як ви кажете... От ввіймали раз отакого собі панка. У морі на човнику катався... Фільфебиль наш казав, що цю саму, знаця, найголовнішу грецьку контру й бандисту ввіймали. Нам тоді кожному навіть по півкарбованця видали... А в панка того тільки вудочка та скринка така - чамайданчиком зветься. Не дуже вже й велика. У скринці півока і закусити чим Бог послав... Ні, ви вже послушайте, не перебаранчайте, бо я й сам зіб'юсь. Слушайте, що далі було... Дивимось, знаця, скринка, як скринка, тільки щось важкенька дуже. Візьмеш на руку - не повинна б бути такою важкою. І що ж ви гадаєте? Мала, виходить, скринка подвійне дно. І от під тим другим дном, казав і нам Фільфебиль, і ховалася ця сама контра з банлою... Так ото... До чого я веду, хочете знати?... Ото таке у нас і зараз вийшло. З цим універсалом так, кажу, виходить у ради... Зверху революція, а під потайним денцем, виходить, і сидить ця сама контра з бандою...

Комісар налився кров'ю. Комісар підскочив і затупцював:

- Взяти! Негайно взяти негідника...

"Міліціонери" у шликах кинулись до натовпу. Свиснув у повітрі нагай, пронизливо зойкнула якась жінка і... нараз покрив усе дзвінкий, несподіваний перестук кулеметної черги.

"Міліціонери" розгублено заметушились. Натовп ніби прорвавши загату, миттю кинувся у всі боки, а дідок не криючись, замахав у повітрі своїм солдатським кашкетом:

- Наші, люди добрі, то - наші!... Зеленчук!...

... / " Перець" 1956. ч.20./

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ 22 СІЧНЯ І НАПАД НА ЗАКОРДОННИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

" Радянська Україна" відмітила день 22 січня лайливою сатирою Андрія Мястківського, прикрашеною двома карикатурами п.з.: Бродять поза морем / Відповідь українським буржуазно-націоналістичним верховодам/.

Полаємо декілька цитат:

" Бродять поза морем привиди донині,
Од підлоти жовті, од злови аж сині,
А на розум вбогі, на брехню ж багаті,
Кажуть, що невільний я в просторій хаті,
Кажуть, йшов би в найми в холуї до пана..."

Вони: "Хочуть мою світлу хату запалити", вони: "Кажуть, що бідую я в просторій хаті." Кажуть, щоб пустити в світлу хату пана...", Кажуть, що без мови я лишився сьогодні".

Але в цьому всьому "вони пробрехались, за мізерний доляр панові продались"- вигукує Мястківський. Далі хвалиться "радощами", "крислатими яблунами" "високими хлібами" і "малини-зими зорями" і пише:

Є у мене мова - де вам таку знати,
Як співають дружно навесні Карпати,
Є у мене слово та й міцне, як з криці,
Від Дніпра, від Дону, від Москви -столиці.

Як гукну я з Бугу - одгукнуть з Уралу...
..Є у мене воля - вам її не знати -
Україна славна - рідна моя мати.
Є Москва - порада, дружня допомога,
Є дорога щастя - соняшня дорога.

/ Підкреслення наші - І.З./

МАДЯРСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ І УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ

Большевицька пропаганда тлумачить визвольну революцію угорського народу, як акцію закордонних " контрреволюціонерів", "реакційних груп" і " капіталістичних розвідників". В одній із статей на цю тему " Кривої Звезди" п. з. " Венгерские контрреволюционеры и их покровители". І. Моригалов подає перелік кількох угорських закордонних організацій, які ніби то організували свої бойові групи в різних містах Австрії і Західної Німеччини та висилали їх на Угорщину, стоячи в тісній співпраці з американськими, а частково німецькими розвідочними осередками. Ці бойові групи мали за завдання піднімати до боротьби угорський народ, ширити терор і диверсію.

Крім них, в підготовці угорської революції мали взяти участь також українські націоналісти. Дослівний текст того уривку статті виглядає в перекладі так:

" В підготовці контрреволюційного фашистського заворушення в Угорщині активну участь приймали українські націоналісти - банерівці, які діють у Західній Німеччині. Один із керівників бандерівської організації Іван Кашуба виправив з Мюнхену та його околиць декілька груп тих відщепленців в Угорщину для проведення терористичної роботи".

В дальшому автор подає різні "ревелюції" про перевіз американцями т.зв. гортистів, про їхнє озброєння, про доставку зброї ніби то під прикриттям ліків і т.п.

" Красная Звезда" 30.11.56.

КРИТИКА ПІДРИВАЄ МАРКСИЗМ

В передовій статті п.з. " Велика життєва сила радянської демократії" пишеться в кінцевому уступі про потребу розвивати критику і самокритику знизу. Далі читаємо:

" Разом з тим необхідно покласти край спробам окремих гнилих елементів, використати критику і самокритику для всякого руду бакленицьких вигадок. Не можна терпіти дрібно-буржуазної розбещености, не можна допускати, щоб свободу обговорення різних питань життя радянського народу тлумачили як свободу пропаганди чужих духові марксизму-ленінізму поглядів. Всемірно підтримуючи все здорове і щире, мужньо сприймаючи справедливу, принципіальну критику, треба разом з тим рішуче відмічати все наносне, пасквільне".

" Комуніст України" 1957.ч.2.

Московський контролёр над українською літературою, присланий з Москви на 4 пленум правління СПУ, О. Сурков сказав м. ін.таке:

" Бувають випадки, коли, так би мовити, людина порушує не тільки кодекс літературних правил, а і кодекс основних моральних і духових норм нашого суспільства. З такою людиною треба говори-

ти дуже серйозно, іноді навіть стукнути по трибуні кулаком. Але у нас дуже часто йтинали йунаком по трибуні, коли людину треба було взяти за гудзик її піджаків і зкизати: "Дорогий товаришу, подивися, що вийшло. Ти поціляв у цей кут, а дірка від пострілу ви-йшла в протилежному. Давай розберемося, чому так сталося".

Лихо наше полягало в тому, що спочатку ми дещо розгубилися. Розгубилися від того, що не на всіх однакове враження справили обставини зв'язані з ліквідацією наслідків культури особи, з оцінкою діяльності Й.В. Сталіна. Дехто став на шлях огульного, анархістського заперечення наших досягнень. У нас в літературі теж є явища такого роду.

Ворог, як міг використав нашу необхідну, історично неминучу, мужню критику, зв'язану з ліквідацією наслідків культу особи: використав проти нас у міжнародньому комуністичному русі, використав проти нас у деяких країнах народної демократії, використав проти нас у нашій власній країні.

Деякі міщани ліквідацію культу особи в нас зрозуміли так, що тепер весь бруд, який вони тримали у себе на задвірках душі, у далекій частині своєї свідомості, може бути виплеснутий як, так би мовити, велике достоїнство ширості, правдивості і розкішної невимушеності вдачі. Поряд із законним уточненням багатьох питань і, зокрема, питань про те, чи завжди ми додержували ленінських норм у проведенні національної політики в нашій країні, поряд з глибоко історично-прогресивною постановкою цих проблем виникли й перегини, коли люди з позицій захисту національних прав і національної культури будь-якого з братніх народів Радянського Союзу скочувалися або до великодержавного шовінізму, або до буржуазного націоналізму.

І тепер, коли справедливо ліквідуються наслідки перегинів, що мали місце за часів боротьби з космополітизмом, лунають голо-си про те, що вся ця боротьба пояснювалася чистою примарою.

Ні, це не примара. Я спробую довести тов. Симонову, який опублікував у ч. 12 журналу "Новий мир" свої "Літературні нотатки", спробую довести, що справедливо ліквідуючи всі огидні настрої великодержавного шовінізму, які приліпилися до тодішньої боротьби, не треба зводити справу до того, що, бачте, вся боротьба виникла через те, ніби то якась група драматургів захотіла розправитися з невгодними їй критиками.

Перегини були. Але й серед критиків були люди, які крізь зуби цідили слова про живий досвід сучасної радянської літератури. Давайте кожну річ поставимо на своє місце. Перегини перегинами, але космополітизм був і залишиться на озброєнні нашого ворога. Міжнародня реакція зараз вдається до проповіді космополітичних ідей, приймає "доктрину Ейзенхауера" для Середнього Сходу, засновану на страхотливому придушенні національних духових, економічних і політичних прав народів. Проблема боротьби з космополітизмом, так само як й проблема серйозної і тривалої боротьби з рецидивами буржуазного націоналізму та великодержавного шовінізму, залишаються, як і раніше, життєвими. Та ж реакція не потребує використати проти нас найбільш низькопробний шовіністичний націоналізм і так званий "націонал-комунізм".

У нас іноді кажуть: хіба можна в кіно або в образотворчому мистецтві показати національний характер? Мовляв, в літературі слово є головним доказом національної природи і національної форми, а як бути в кіно, з образотворчим мистецтвом?

Візьміть фільм покійного Олександра Довженка, не тільки "Землю" або "Арсенал", які тяжіють до української побутової та історичної фактури, а й інші картини цього чудового художника, вдивіться в них, по-ленінському розуміючи, що таке національна політика і що таке національна форма, і ви побачите, що Дов-

женка й в інших його картинах ніколи не сплутає по почерку, наприклад, з російськими режисерами братами Васильєвими - авторами "Чапаєва". Ці художники відрізняються не тільки темпераментом, а й національним характером образотворчості.

Національний характер мистецтва утворюється не з самої тільки лексики матеріалу літератури, він утворюється з особливостей національного складу характеру. Ось про це не треба забувати. Національна форма черпає свій будівельний матеріал з національного колориту, тому, що життя селянина на Україні і на моїй батьківщині, в колишній Ярославській губернії, відмінне властивостями й прикметами побуту, звичок тощо.

А підіть на яку-будь модерністську виставку художників. Що вражає там? Космополітизм, цілковите безлюддя, плутанина й відсутність змісту, тому що зміст наповняє форму всіх епох, і у мистецтва, наповненого змістом, завжди є своя, неповторна національна форма".

/ "Літерат. Газета" 22.1.1957./

ВПЛИВИ ВОРОЖОЇ ІДЕОЛОГІЇ НА МОЛОДЬ

В своєму виступі на 4 пленумі правління СПУ Юрій Збанацький загальною згадав про настрої серед молоді:

"Молодь у нас дуже хороша, але іноді трапляються і нездорові явища, що породжуються під впливом ворожої ідеології. Прямий обов'язок літератів боротися з цими явищами не тільки своїми творами. Треба з молоддю більше розмовляти. Кожний письменник покликаний бути справжнім народним агітатором і пропагандистом".

/ "Літ. Газета" 18.1.1957./

ЗАМИД ПИСЬМЕННИКАМ ПРО ХИБНЕ РОЗУМІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

... Рівень ідейно-виховної роботи серед письменницьких кадрів не можна визнати цілком задовільним. Деякі літератори, наприклад, неправильно зрозуміли заходи комуністичної партії, спрямовані на розширення прав союзних республік. Партійна організація змушена була вказати А. Малишку, М. Шумилу, що вони невірні тлумачать деякі питання національної політики. Правильно сприйнявши критику, А. Малишко і А. Шумило осудили свої помилки. Комуністи також одностайно осудили непартійну поведінку В. Швеця, який своїм недостойним вчинком образив почуття дружби наших народів.

/ "Комуніст України" 1957. ч.2./

В. КОЗАЧЕНКО ЛАС НАЦІОНАЛІСТІВ У СТАРОМУ ЗАГАЛЬНОМУ СТИЛІ

Промова Володимира Козаченка на 4 пленумі правління СПУ почалася темпераментною лайкою на українських націоналістів у старому стилі неконкретних загальників. Передруковуємо повністю цей уривок його промови.

"Втративши будь-які надії на підриб нашої соціалістичної економіки, запеклі вороги радянського народу - імперіялісти -

- особливо оскаженіли після XX з'їзду КПРС.

Зараз вони розпочали новий, на цей раз ідеологічного характеру, хрестовий похід, спрямований проти самих основ нашого ладу, проти марксизму-ленінізму, дружби і єдності радянських народів, дружби країн соціалістичного табору і, зрештою, проти миру у всьому світі.

У хорі скаженого виття і наклепів ми досить виразно чуємо і лакейські підживання тих, хто вже давно, за висловом Шевченка, кайданами міняється, правдою торгує, - гвалт українських націоналістів. У різних бульварних листках і по радіо вони по наказу своїх хазяїв зводять на нас наклепи, пускаючи сльозу над незавидною долею своїх недавніх поплічників по кривавих справах на тимчасово окупованих землях України та Білорусії - над долею угорських фашистів. Господарі наказали - і лакеї заворушилися, загавкали, бо, як горорить українське прислів'я: скажи, враже, як пан каже. І от колишні петлюрівські курінні, недопомоглі отаманчики директорії і гітлерівські прислужники-поліцаї раптом пошилися в "теоретики". Їх бачте, дуже турбує доля української радянської культури, мистецтва і мови, яку вони вже давно обміняли на гітлерівський жаргон. Буржуазні націоналісти скаженіють і божеволіють від того, що справи їхні, як то кажуть, швах. Хто стежить за пресою, той не може не помітити, що в таборі української націоналістичної контрреволюційної еміграції йде повним ходом розклад, гниття. Багато наших людей, які з тих чи інших причин опинилися за кордоном, почувши правду про радянську дійсність, побачивши, що були одурені, засліплені, - зараз кидають чумне гніздо націоналістів. В розкритті цієї правди немала заслуга й нашої літератури.

Націоналістична контрреволюція, втрачаючи ретанній ґрунт під ногами, ладна на все: на брехню, шпигунство, диверсію. Особливо вона хоче війни. Бомби над нашими селами і містами, пожежі над нашою країною - то для неї найприємніша омріяна картина.

Ціну цим панам ми знаємо добре, знаємо на що вони здатні. І людям, які потрапили під їх вплив, ми повинні допомогти усвідомити це. Наш обов'язок до кінця викривати ідеологію буржуазного націоналізму, бути непримиреними до неї.

За кордоном є багато наших друзів, є преса, в якій багато з того, що ми публікуємо, передруковується, використовується як ідеологічна зброя в боротьбі проти українських буржуазних націоналістів. Це треба мати на увазі і в роботі над творами до 40 річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції".

/ "Літ. Газета" 22.1.1957. /.

З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ ПІД ЗНАКОМ ОБОРОНИ ПЕРЕД ВОРОЖИМ НАСТУПОМ І ПЕРЕД ЗАХИТАННЯМ СЕРЕД КОМУНІСТІВ

Відкриваючи перше засідання 4 пленуму правління Спілки письменників України Микола Важан виголосив вступне слово, в якому похваливши коротко 20 з'їзд Партії за те, що він озброїв мірою кожен людину і "впевненістю в мудрості організатора і надхнення всіх наших досягнень - комуністичної партії", сказав, що "успіхи" СРСР "викликали скажену лютю" з боку націоналістів і імперіялістів, спричинили "контрреволюційний заколот в Угорщині, і що "шалена антикомуністична, антирадянська кампанія, здійснювана зараз у капіталістичних країнах, досягла такої розглузданості, якої в післявоєнні часи ще не було. Ця атака спрямована проти нашого соціалістичного життя, проти вчення марксиз-

му-ленінізму, проти тих перемог, які здобуті нами і будуть здобуті в майбутньому".

В дальшому М. Бажан вказав на три небезпеки:

- 1/ на небезпеку від українських націоналістів,
- 2/ на зміну поглядів серед частини письменників у сателітних країнах,

3/ на захитання поглядів серед деяких українських письменників. М. Бажан закінчив своє вступне слово такими словами:

" Лютих нападів з боку мрякобісів, реакціонерів зазнає й радянська література. Посилюється гавкіт псів і шакалів українського буржуазного націоналізму, цих прислужників імперіялізму, зокрема американського, на соціалістичну літературу Радянської України.

- Ми будемо завжди в бойовій пильності, - продовжує М. Бажан, - будемо давати нещадну відсіч всім ворожим вихваткам, нападам і наскокам на нашу мисль, на нашу совість, на наші досягнення, на наш труд. До такої пильності завжди готовий загін письменників Радянської України, міцно згуртований навколо Комуністичної партії.

Впливові буржуазної ідеології підпали і окремі літератори в деяких країнах народньої демократії. Ми все зробимо для того, щоб допомогти їм позбавитися своїх помилок, - а ми глибоко впевнені, що вони помиляються.

І в середовищі наших письменників теж знайшлися поодинокі люди, які підпали під вплив ворожої пропаганди і повторюють, може трохи в іншій формі, деякі її твердження. Цим товаришам ми також допоможемо усвідомити їхні помилки. Принциповою, гострою, але

дружньою критикою ми допоможемо їм піти з нами до нових перемог радянської соціалістичної літератури.

/ "Літ. Газета" 15.1.1957. /

ГОЛОВНА АТАКА ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ЗАКОРДОНОМ НА З'ЇЗДІ ПИСЬМЕННИКІВ

Головний напад на українських націоналістів доручено зробити на з'їзді письменників України Юрієві Смоличеві. Текст його промови передруковуємо повністю:

" Серед ворожих ідеологій, які чинять наступ на нашу ідеологію, особливо підступною є ідеологія буржуазного націоналізму, який під крильцем імперіялістів якраз особливо активізується.

Але законно виникає запитання у нас, письменників: в чому ж виявляється зараз ця активізація українських націоналістів. Хочу коротко, але по змозі точно на це відповісти: маю для такої відповіді підстави, бо, будучи членом " Комітету за повернення на Батьківщину", мушу систематично зн йомитись з газетами українських націоналістів-емігрантів, різною їх " літературою" та слухати розповіді людей, які повернулись на батьківщину.

Нинішня активізація українських буржуазних націоналістів іде, так би мовити, кількома каналами.

По-перше, це - пряма збройна активізація. Не окремі націоналісти брали участь у контрреволюційному пучі в Угорщині, а чимало, як про те свідчать самі націоналісти. В цьому пучці під командуванням хортівського генерала Кишбарнака брало участь й 15 груп українських націоналістів. 5 було підкинуто пізніше, в ході заколоту, а 10 груп було сформовані ще за півтора місяця до початку подій в Будапешті і розташовані на Австро-угорському кордоні, а 23 жовтня їм була видана американська зброя, і тоді машинами і літаками їх перекинуто в Угорщину.

Характерно, що організацію цього провокаційного збройного нападу на угорський народ здійснювала група так званих " бандерівців", які останнього часу декларативно заперечують "орієнтацію на зовнішні сили" тобто на допомогу іноземних держав.

Характерно, що саме гони, які заперечують і тручання зовнішньої сили, стали самі зовнішньою інтервентською силою по відношенню до угорського народу.

Друге, чому виявляється зараз активізація українських націоналістів, — це шалене посилення "пропаганди", тобто, — наклепів на Радянський Союз, на країни народньої демократії, на весь соціалістичний табір. Проводять це гони всіми способами, — в своїх газетах, листівках, які гони закидають на американських повітряних кулях і через радіостанцію "Вільна Європа".

Цю агітацію — українською мовою — вони спрямовують на своїх же націоналістів і на переміщених осіб, яких вони хочуть також повернути на свій бік.

Але цим вони не обмежуються і намагаються ширше повернути увагу до себе, видають навіть журнал кількома мовами — німецькою, французькою, англійською, тобто, намагаються поширити свої наклепи і оскаженілу ненависть проти країн соціалізму серед читачів різних країн.

Треба сказати, що зараз українські націоналісти грають першу скрипку серед контрреволюційних загадіак у всьому таборі білоемігрантів, зкинутих своїми народами з країни після гітлерівської навали з їх співробітництвом з Гітлером. Саме з "оунівців" походить той Стецько, який є президентом так званого "АБН" / анти-большевицький блок народів/, тобто блоку контрреволюційних вигнанців, цих самих емігрантів. Цей Стецько їздив аж на Тайвань і підписав договір з Чан Кай-ші, про що був виданий спеціальний "комунікат" у національній пресі, мав аудієнцію у Франка в Іспанії.

Як бачите, активізація українських націоналістів набуває особливо злісних і ядучих форм.

Але цікаво буде почути нам, письменникам, ще про один засіб їх активізації, який йде вже безпосередньо літературними каналами.

По-перше, гони дуже охоче використовують і наші виступи на сторінках своєї преси: коли трапляються у нас виступи хибні, помилкові, вони їх зразу піднімають на щит. Коли хиб немає, вони лишають імена тих, що виступають, але в наш виступи вставляють свої фрази — зовсім не те, що ми говоримо і т.д. і т.п. Вони намагаються нас і грабувати. Скажімо доводять, що "Молода гвардія" — то було "оунівське" націоналістичне підпілля на Донбасі / сміх/. Нам це смішно, а вони намагаються ці брехні поширювати трьома мовами серед народів світу. Вся мерзенна підступність і підлість, на яку здатна тільки чорна рука махінаторів, використовується ними сповна, аж до того, що вони передрукують і наші твори на сторінках своєї преси з коментарями і без них.

Звичайно, нічого іншого, як саме таких чорних провокацій, не можна й сподіватися від цих чорних людей. Нічого іншого від ворога чекати не доводиться. Але виникає інше законне запитання — як же реагувати нам на це і чи треба реагувати?

Безперечно, ніяких дискусій ми з цими зрадниками і запродацями ніколи розгортати не будемо. Однак, чи означає це, що ми повинні, скажімо, відмовитись від критики своїх помилок, або від критики негативних фактів у нашому житті, зокрема, наслідків культу особи, — цю критику вони особливо заповзято використовують.

Ми ніколи не відмовились від критики — нашого комуністичного принципу. Чи означає це, що маємо зовсім не згадати на поведінку нашого ворога? Теж ні... Але думаю, що справедлива критика наших недоліків, помилок і хиб — всього того, що пов'язано з наслідками культу особи, — ця критика з наших вуст, з нашого пера завжди повинна бути принциповою, завжди повинна бути критикою в ім'я комунізму, а не безпредметним критиканством. Ми — радянські літератори, ми — активні борці за комунізм. Ми повинні давати відсіч ворогові, який намагається провокувати нас і паплюжити наше життя. Ми не можемо від цього відсторонитись.

Тому я й підтримую заклик В. Козаченка і пропозиції В. Беляєва про те, що ми повинні всемірно посилити нашу наступальну пропаганду, зокрема посилювати наш наступ і на ідеологію буржуазно-

го націоналізму. І посилювати їх треба саме в зв'язку з нашою критикою недоліків і помилок. Наступальна ідеологічна боротьба повинна проходити червоною ниткою через всю нашу творчість, - через художні твори, в публіцистиці і в наших виступах: Перо Я. Гална повинно писати десятками рук українських письменників!

Багато українців живуть по різних країнах Європи - у Франції, Німеччині, Іспанії, і особливо в Північній та Південній Америці. Там - мільйони українців і ми не маємо права лишати їх під впливом українського націоналізму. Кому, як не нам, радянським письменникам допомогти прогресивній українській пресі, яка існує там і активно бореться проти українського націоналізму? Ми повинні допомогти їм виступати проти найлютішого ворога нашого народу, бо цього ворога використовує ворог людства - імперіалізм.

Адже характерно, товариші, що українські націоналісти зараз теж з великою охотою хапаються за гасло "національного комунізму". Ми, - радянські письменники, люди марксистсько-ленінського світогляду, - чудово розуміємо зміст цього облудного гасла "націонал-комунізму"...

Ми, український народ, в боротьбі за своє соціальне і національне визволення, які невідемні одне від одного і можливі лише з позиції пролетарського інтернаціоналізму, ми на найтрудніших сторінках історії революційної боротьби нашого народу за ствердження української соціалістичної державності, влади робітників і селян, тобто Української Радянської Соціалістичної Республіки, - добре знаємо усі ці облуди, всі ці контрреволюційні наскоки на інтернаціональну єдність трудящих. Тому, й думається мені, що саме нам, українським письменникам, треба якнайактивніше виступати в наших творах перед світовою громадськістю проти цих антинародних зальотів, вигідних тільки реакції, вигідних тільки імперіалістам.

/ "Літ. Газета" 18.1.1957. /

ВІДСТАЛІНІЗУВАННЯ ЗНЕВІРИЛО ЧАСТИНУ ПИСЬМЕННИКІВ І ПОСТАВИЛО ЇХ ПРОТИ ПАРТІЇ І ПРОТИ БОРЬОБИ З НАЦІОНАЛІЗМОМ

Головний доповідач на 4-му пленумі правління СПУ, Л. Новиченко в своїй доповіді п. з. "Про творчу роботу письменників Радянської України до 40-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції" на-тякає м. ін. на те, що відсталінізування "переважної більшості радянських письменників" не розчарувало і не зневірило. Про розчаровану і зневірену меншість доповідач благородно мовчить:

" Ми знаємо, як багато шкоди завдав нашій літературі культ особи Сталіна з усіма його наслідками в громадському і ідеологічному житті країни, але ми знаємо і те, що так само, як культ особи не міг змінити природи нашого соціалістичного ладу, так і він всьому своєму знепліднюючому діянню на радянську літературу він все ж не збив і не міг її збити з вірного шляху. Ось чому пряме і самокритичне визнання тих недоліків, заблудів, огріхів і помилок, які так чи інакше знайшли місце в нашій літературі за останні півтора-два десятиріччя, - це визнання не породило в переважній більшості радянських письменників настроїв розчарування і зневіри, не поставило їх перед потребою корінного перегляду своїх ідейно-творчих позицій, як того сподівалися наші недруги і фальшиві "друзі".

Про політичну важливу частину доповіді Новиценка "Літературна газета" подає дуже скорочено:

" Доповідач переходить до характеристики і осуду окремих хибних поглядів, що висловлювалися деякими радянськими літераторами, зокрема спроб поставити під сумнів правильність лінії партії в розвитку радянської літератури і мистецтва, відійти від принципів соціалістичного реалізму на позиції безідейного мистецтва.

Слід прямо сказати, що той, хто вимагає "скасування" постанов ЦК КПРС про літературу і мистецтво як "гальма" для розвитку художньої творчості, - той, усвідомлює він це чи ні, співає з чужого голосу. Насправді у розвитку післявоєнної радянської літератури і мистецтва відомі постанови ЦК КПРС, прийняті в 1946-1948 рр., відігравали і продовжують відігравати велику позитивну, творчу роль. Принципи комуністичної ідейності, партійності, народності, літератури з соціалістичною політикою як життєвою основою нашого ладу, заклик до посилення виховної ролі художнього слова і його активного вторгнення в життя, нагадування про необхідність рішучої боротьби з ворожою ідеологією та її виявами - всі ці положення, що становлять, можна сказати, саму душу згаданих постанов, повністю живі і сьогодні, і з нашою могутньою зброєю. Той хто хоче зректися їх під фальшивим прапором подолання культу особи, той безповоротно рве з марксизмом-ленінізмом.

Назвавши ряд хибних виступів російських і українських літераторів у тих чи інших питаннях літератури і політики. Л.Новиченко критикує зокрема К. Симонова, який у своїй статті "Литературные заметки" / "Новый мир" ч. 12 за 1956 р./ фактично оголосив невірною боротьбу нашої письменницької громадськості під керівництвом Комуністичної партії проти космополітизму. Л.Новиченко критикує також деяких київських товаришів, що висловлювали думку, ніби боротьба проти виявів націоналістичної ідеології, особливо в період 1946-1951 рр., була зайвою і принесла українській літературі саме тільки лихо.

Колектив письменників Радянської України ідейно гартувався в довголітній боротьбі проти будь-яких виявів ворожої ленінізмів ідеології в галузі національних відносин - проти українського буржуазного націоналізму, великодержавного шовінізму, безрідного космополітизму. За всіма цими "ізмами" і за кожним з них зокрема ховається огидна пашека ворога, що зазіхає на нашу Радянську державу, - це ми добре знаємо, Зараз, коли світова реакція та її агентура намагається внести розлад в ряди світового комуністичного руху, забити клин між окремими країнами соціалістичного табору, ми зобов'язані бути особливо пильними і непримирними до будь-яких відступів від ленінізму в національному питанні, зокрема до всяких проб протягувати буржуазно-націоналістичні погляди, підривати пролетарський інтернаціоналізм та нерушиму дружбу радянських народів."

Далі Новиченко погрожує:

"З усякими перекрученнями і відхиленнями - хай то буде великодержавницьке нехтування національними особливостями чи націоналістичне перебільшування ваги цих особливостей і протиставлення їх тому загальнозначимому, що дала Жовтнева революція, - партія проводила і проводить рішучу боротьбу, бо вони, ці перекручення, вважаємо живлять одне одного і завдають шкоди нашій великій справі.

Треба весь час пам'ятати про творчу роботу партії і всього радянського народу, про послідовну боротьбу ЦК КПРС і Радянського уряду за здійснення ленінської національної політики, щоб не дати збити себе з вірного шляху. Тимчасом у нас знайшлися окремі товариші, які під прогом "захисту" мови та інших національних особливостей української культури почали висловлювати погляди, несумісні з радянською ідеологією дружби народів. З преси вже відомо, що партійна організація одностайно засудила шкідливі висловлювання окремих літераторів-комуністів / В. Швець, А. Малишко/ і що згадані товариші, а також М. Шумило, який в деяких своїх виступах припустився невірних тлумачень і оцінок національної політики партії на Україні, свої помилки визнали і обіцяли надалі не повторювати. Нема сумніву, що ми і в дальшому будемо давати рішучу відсіч будь-якій проповіді

націоналістичних поглядів, добиваючись того, щоб кожний літератор не був на словах, а на ділі послідовним борцем за дружбу народів, за торжество ідеологій пролетарського інтернаціоналізму.

Ми не маємо права також забувати, що історія української літератури є об'єктом зухвалих фальсифікаторських спроб з боку ідеологічних озброєносців американського імперіялізму типу Меннінга та його підручних з буржуазно-націоналістичного кола. За долари американських хлібодавців у Нью-Йорку, Вінніпегу, Торонто, Мюнхені й сьогодні виходять брудні книжки всяких лущьких, чижевських, шевельових, що набили руку на спотворенні минулого і сучасного української літератури. Наш обов'язок - сміливо викривати брехливі націоналістичні концепції і протиставити їм свою правдиву, єдино вірну більшовицьку точку зору.

Л. Новиченко зупиняється на завданнях у справі глибшого, ніж досі, висвітлення й висвітлення літературного процесу на Україні, як в дожовтневий період, так і в радянські часи, спростовує ревізійські іствердження, ніби поняття методу соціалістичного реалізму "неправдиві", ніби воно дано радянським письменникам у 1932 р. лише як гасло, як гіпотеза, як теорія, в рамки якої мовляв, потім уже штучно вганялась творча практика письменників. Це ніщо інше як злісне перекручення історичної правди.

/ "Літ. Газета". 15.1.1957./

УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ЗАКОРДОНОМ В ОПИСІ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ШПИГА

Перші агітаційні виступи большевицького агента.

Іван Бисага був висланий в 1953 р. большевицькою агентурою до Західньої Німеччини, де виконував доручення КГБ до 22.1.1956. Того дня втік до Східнього Берліну і передавши шпигунські матеріали, працював деякий час в Комітеті Михайлова, передаючи час-до-часу свої "ревелії" головно про закуліси видавництва "Сучасна Україна", "Український Самостійник", де він працював, про українську політичну роботу і про американський розвідний осередок. Близькі дані про Бисагу і його агентурну роботу були друковані в тижневику "Шлях Перемоги" з 9.11. 1956.

Ці його "ревелії" були невідомі на Україні, бо передавалися вони по радіохвилях, направлених за кордоном, або були друковані, як ст тті, в недоступній на Україні газетці, " За повернення на Батьківщину", що її большевицька агентура безкоштовно розсилає на відомі їй адреси українських емігрантів.

Легенда про пригоду невинного втікача для радянських втікачів.

Для радянського читача матеріали Бисаги появились в трохи зміненому МЕД-івському переробленні в двох числах " Радянської України" в опрацюванні невідомого " кореспондента" газети, який ніби то мав з Бисагою розмову п. з.: Продажні душі. / Батажки ОУН перешкоджають українським емігрантам повернутися на Батьківщину/. Головна ціль цієї широкої статті - подати українським читачам фальшивий образ діяльності українських націоналістів за кордоном і змалювати їх як запродавців і наймитів різних розвідок. Щоб ці інформації виглядали вірогідні, " Радянська Україна" заперечує, що Бисага був большевицький агент і представляє його, як невинного втікача, який зі страху, що большевики покарають його за те, що він служив у Дивізії СС-Галичина, втік за кордон. Перейшовши кордон, він мав попастися в руки американської розвідки, яка по 5 місяцях збербувала його у Франкфурті на свою службу.

Дальша легенда життєпису Бисаги виглядає так:

Хоч Бисага не мав оформлених документів, щоб поселитись де-небудь у Німеччині, це не завадило моїм /американським/ хазяям у порозумінні з організаційним референтом ОУН Євгеном Гарабачем поспіхом пропхати мене в члени Організації Українських Націоналістів. Це потрібно було американцям для того, щоб мати в рядах ОУН ще одну "свою" людину. Потім мені було наказано зв'язуватися з українськими емігрантами і агітувати, щоб вступали до ОУН.

Коли ж в американській розвідці дізнались, що мені пощастило втягнути в ОУН емігрантів / слідує 7 прізвищ/, то були дуже вдоволені і незабаром дали мені перше відповідне "завдання".

Радянський читач ніколи не чув прізвища " Євген Гарабач", і ніяк не може знати, що ця людина давно виключена з рядів ОУН. Большевики ображували собі, що у читача повинно по прочитанні такої "інформації" утворитися таке враження:

- 1/ що якийсь йому невідомий " організаційний референт ОУН" з дозволу свого Проводу, або на власну руку і проти його волі, допомагає американцям пропхати в члени ОУН американських агентів;
- 2/ що американці зацікавлені в тому, щоб їхні люди агітували за вступлення українських емігрантів у ряди ОУН. Чому? Або тому, щоб знизу масово проникнути непевним елементам і підвищити тим авторитет свого агента-вербовщика, або щоб таки дійсно збільшити кількісні сили ОУН, та це свідчило би, що ОУН стала їхнім певним інструментом дії.

Від такої інформації в читача остається подвійний образ:

- 1/ що або на провідних місцях в ОУН / організаційний референт/ знаходяться проложні люди, якщо весь Провід ОУН не запродався американцям;
- 2/ або що до ОУН приймають безконтрольно і без розбору всіх і вся, отже не лише американських, але й большевицьких агентів.

Про те, що якийсь там Гарабач при американській згоді /чи без неї/ міг вербувати Бисагу до своєї "двійкарської" групи, а не до ОУН, - про те читач в Україні ніяк не здогадається, бо напочатку статті зумисне говориться про ОУН, а не про "двійкарів", а читачеві з України взагалі не було відомо про те, що в лютому 1954 р. кільканацять незадоволених і політичних комбінаторів відірвалися від Закордонних Частин ОУН і створили свою протибандерівську "двійкарську" групу.

Большевицьке повідомлення про існування "двійкарської" групи закордоном

Про існування цих "двійкарів" довідується радянський читач вперше з большевицького джерела, з "Радянської України". Большевицький інтерес у такому повідомленні, є в тому, щоб посіяти розчарування до всіх закордонних націоналістів, використовуючи факт, що двійкарі назвали себе невідомо навіть "ОУН" з додатком "закордоном" /скорочено: "ОУНз"/. Большевицьке повідомлення про існування "двійкарської" групи є вплетене в дальше оповідання пригод агента Бисаги:

" В літку 1954 р. мені було запропоновано /американцями/ вїхати на постійне проживання в Мюнхен і наказано проникнути в ряди української націоналістичної організації т.зв. "двійкарів", де стежити за її членами, /вирахувано 7 прізвищ: Прізвища: Підгайного, Камінського, Галіва, Федька, Ільницького, Кєрода, і Рїпецького подані з повними іменами, щоб розповідь зробити більш вірогідною/. " Як сказали мені американські розвідники, ці люди є агентами англійської розвідки, а організація до якої вони належать, утримується на американські кошти, то нам вони і повинні служити.

Так зарекомендувавши своїм читачам "двійкарів" "Радянська Україна" підносить цю незначну групу до висоти "націоналістичної організації" і ставить її поряд з ОУН під проводом Бандери та з ОУН під проводом Мельника, наче якусь справжню і серйозну політичну організацію:

Большевицький опис українських націоналістичних організацій закордоном

" Серед українських емігрантів - повідомляє "Радянська Україна" - об'єднаних у націоналістичні організації в Західній Німеччині, існують три групи: група Мельника, група Бандери і група Ребета, так звані "двійкари".

Питаєте навіщо аж три? Хай читачі не думають, що це результат розвою націоналістичних організацій Ні в якому разі! Бо кожна з цих груп налічує невелику кількість людей, одурманених націоналістичною пропагандою. Переважна більшість емігрантів воліє лишатися поза націоналістичними об'єднаннями. Тож поділ відбувається між націоналістичними верховодами і є наслідки кризи і розкладу.

До початку 1940 р. організація була єдиною. Але гітлерівських громил / тобто: німців часу Гітлера/, які горючково готувались до походу на Радянський Союз, не вдовольнило її керівник - поміркований і нерішучий Андрій Мельник. Тоді вони відкололи так зване "ліве крило" ОУН, на чолі якого поставили випробуваного вже на той час ката, що уславився багатьма вбивствами і злочинами в Польщі, - Степана Бандеру. В післявоєнні роки від бандерівської групи відійшло ще кілька груп. Нарешті, весною 1954 р. стався ще один розкол - відкололась група, яку "очолив" Лев Ребет і Зенон Матла. / За кількістю керівників", цю групу прозвано "двійкарами" - Прим. ред. " Рад. України"/.

Терор над емігрантами.

Подавши, що адресою групи Ребета є вул. Дахаверштрассе 9., а "бандерівської установи" Цеппелінштрассе 67., " Радянська Україна" на гурт твердить, що обидві ці "групи" все ще наказують, тримаючи в покорі багатьох українців, всіляко ошукують їх, допитують і чинять над ними розправи". Забувши про суперечність з своїм попереднім твердженням, що "кожна з цих груп налічує невелику кількість людей", " Рад. Україна" пише далі, що українські емігранти " ось уже кілька років не можуть вирватися із цупких ОУН-івських тенет на свою Батьківщину". Ці люди / емігранти/ стали об'єктом мерзенних махінацій. Їх інтересами, прагненнями і сподіваннями торгують ОУН-івські ватажки. Втративши всяку честь і совість, вони продались за гроші іноземним розвідкам і служать їм вірою і правдою.

Отож і діляться, і гризуться поміж себе, тому, що кожен хоче стати проводирем, щоб вхопити більший кусень тієї подачки, яку кидають їм іноземні розвідки."

Гроші від чужоземних розвідок

Щоб останнє твердження про гризню за "кусень подачки" зробити більш імовірним, " Радянська Україна" пише, що Ребет щомісяця одержує безпосередньо від американців 10 тис. нім. марок для підтримування себе і своїх прибічників та видання газети. Не вигадавши ніякої конкретної суми, большевицька газета пише. подібно і про націоналістичні організації: " Самому Бандері надходять подачки від американців і англійців і, навіть від Ватикану. Бандерівці теж видають свою газету. І мельниківську групу утримують іноземні розвідки" і додає: " Тому гризня за місце біля англо-американського корита між бандерівцями, мельниківцями і "двійкарами" ніколи не припиняється".

Того рода закиди про "гризню за місце біля корита" закордонних партій так часто уживані большевицькою пропагандою продовж останніх 40 років, що вони на критичного читача роблять протилежне враження - або вигаданої брехні, або підтримки чужинцями української визвольної справи, а не шпигунської роботи.

Фальшування відомостей з України

З розрахунку не на свого читача, але на послаблення в очах чужинців вартості інформації, що їх мають українські націоналісти з України, "Радянська Україна" пише, що "батажки націоналістичних організацій вдаються до фабрикації більшинок у вигляді повідомлень і листів з України" про українське підпілля в УРСР і обдурюють тим чужинців і українських емігрантів, всіляко залякуючи їх, аби тільки вони не думали про повернення на Батьківщину". Конкретне обвинувачення Бисага стилізує так: "мені добре відомо, що такі "листи" фабрикували Дарія Ребет з своїм чоловіком, Ільницький та інші оунівці з "вищого прогону".

"ОУНівські проводирі" в большевицькій карикатурі

Далі згадується коротко про окремих "оунівських проводирів": Донцова, Стецька, Бандеру. Теж і авантюриста Боровця зараховується до націоналістичних "проводирів". Наводимо цей уступ без скорочень:

"Одні з них, такі як Донцов, усаїтнілись на зручній квартирі, прописують статейки, в яких зводять рахунки з колишніми поплічниками по "національному фронту", звинувачують один одного в зраді "інтересів українського народу", перекладають один на одного відповідальність за поразку і, можливо, шире вірять, що все залежало саме від ставлення до "осамостійнення України" окремих осіб, а не від українського народу".

Не маючи отже інакших аргументів проти Донцова, большевики твердять, що Україна не стала самостійною державою не з вини невиробленого прогону, але тому, що український нарід не хотів своєї самостійности.

"Інші, - читаємо дані - такі як Стецько, який ще з часів Гітлера називає себе "головою українського уряду", подорожують то на Тайван, то в Іспанію і Туреччину, шукаючи підтримки у тих, кого ніхто не підтримує, домовляються з ними про "взаємне визнання", потім, повернувшись у Мюнхен, торгують фотознімками своєї особи в товаристві Чан Кай-ші або Франка.

"Отамани" на зразок Бандери та Боровця ще пробують "боротись" проти Радянської України. Власних сил для цього у них не має, і вони роблять ставку на багатих і щедрих покровителів, обіцяючи їм "підтримку" кількома десятками емігрантів, яких їм пощастило ошукати брехнею і підступом"...

Т. зв. англо-американські агенти і висилання націоналістичних груп на Україну.

"Переважає більшість батажків націоналістичних організацій служить іноземним розвідкам". Конкретно називає Бисага прізвища кількох "двійкарів" / Підгайного називає "здавня англійським агентом", агентами англійської і американської розвідок називає: Ребета і Кєрода та одного безпартійного, О. Навроцького, "співробітником Бандерівського" "Шляху Перемоги"/. Очевидно, ніхто в Україні не знає, що ці люди належать до "двійкарів" і може думати, що це справді якісь "батажки націоналістичних організацій". З перелічених осіб подана коротенька інформація тільки про одного, про Богдана Підгайного, який ніби то мав би мати кличку "Аскольд". Він - розказує Бисага - "розповідав мені,

що коли він ще належав до групи Бандери, то за завданням англійців організував групи ОУНівців, які засилались у соціалістичні країни. Кілька таких груп було закинуто в Польщу, де вони працювали на англійську розвідку, аж поки в 1954 р. були викриті польськими органами державної безпеки. Підгайний ані трохи не пошкодував за тими людьми і цинічно заявив, що на їх місце знайдуться інші".

Ця "інформація" трохи двосічна. Невигода з неї для большевиків в тому, що загаль радянських читачів довідується взагалі про факт самого висилання груп ЗЧ ОУН на Україну і в Польщу, але користь бачать вони в тому, щоб ці групи змалювати як людей, що виконують завдання англійців. Кінцеве речення, що Підгайний "не пошкодував" за викритими, обраховано на те, щоб викликати огірчення щодо трактування людей.

Цей уступ закінчується "інформацією", що за кордоном українські організації взаємно себе стежать і що рядові емігранти "ніколи не знають, хто, де й коли за ними стежить" - образець перенесений з щоденного побуту радянського громадянина на чужину і тим для нього досить імовірний.

Дві аполітичні установи вербовщиками шпигунів.

Окремий уступ присвячений відповідно перекрученому описові діяльності деяких громадсько-харитативних і культурних установ в Німеччині. Їх загальна характеристика скомпонована так:

"Ні одна з емігрантських організацій не є хоч скільки небудь-самостійною. Ці організації виникають і "працюють" остільки, оскільки в цьому заінтересовані іноземні розвідки, які проводять свою політику використання еміграції в політичних і шпигунських авантюрах... Про ЗУАДК, напр: пишеться: "обіцяючи подати матеріальну допомогу, американці вербують емігрантів у свою шпигунську агентуру". Тут згадується прізвище Рудка, як такого, хто передає відомості про емігрантів американській розвідці і має мати зв'язок з ним. поліцією. Про дозвіл на в'їздові візи у США дає американська розвідка, яка ніби то, "консультується про кожну людину з своїм агентом. Миколою Лебедем, який тепер проживає в Нью Йорку"-твердить Бисага.

Про "Українсько-німецьке Т-во ім. Гердера" під головуванням Міттixa пишеться, що це така організація, "яка те й робить, що збирає шпигунські дані і готує кадри для шпигунської роботи".

Хто і чому не хоче пускати емігрантів до дому?

"Радянська Україна" підсумовує, що "жодна з іноземних розвідок не платить ОУНівським ватажкам лише за пропаганду і наклепи. Вони вимагають вербування і поставки шпигунів, призначених для засилання в соціалістичні країни, особливо в "Радянську Україну". Керівники ОУН сами не хочуть туди йти, знаючи наперед - за словами "двійкара" А. Камінського - що потрапили б у пастку, тому підбирають таких людей, які не вміють того передбачити, а гроші за ту роботу від іноземних розвідок "осідають у їх кишенях. Рядовим емігрантам з цього майже нічого не перепадає".

Положення української еміграції в Німеччині є сумне. Їм "попросту нема де подітись" - боліє Бисага - виїзд в Америку припинений, у Німеччині загрожує германізація. Націоналістичні організації залякують їх перед поворотом на Батьківщину в'язницею, або засланням на Сибір. Розвідки хочуть створити видимість, що на Заході панують антирадянські політичні організації, які ніби то борються проти Радянського Союзу. Тому вони не шкодують грошей на утримання ватажків таких організацій, а ті своїми

газетами вводять в оману емігрантів та оббріхують Радянський Союз, щоб могли з поміж емігрантів вербувати шпигунів.

Страшні казки про бандерівський терор над емігрантами

Коли пресою агітація не вистачає, "провідники ОУН... все частіше вдаються до розправ над тими людьми, що перестають їм коритись.

"У бандерівській організації, наприклад, існує так звана "служба безпеки" - СБ. Ця "служба" виконує при організації спеціальні завдання самого Бандери. Сюди входять найзапекліші негідники бандерівської верхівки, які замордували багатьох невинних людей в підвалах Фраймана і на Цеппелінштрассе. Їх обов'язком є ліквідація цих українців, які не підкоряться бандерівським велінням, відмовляються від участі в злочинних діях проти українського народу.

Головорізи із "служби безпеки" часто проводять каральні акції проти емігрантів. .. до нього, стомленого і виснаженого являються "посланці" і передають вимогу внести певну суму наперед або доплатити за минулий час "на визвольний фонд ОУН" або "на інвалідів УПА" і ще на щось або на когось.

Нічого не дати не можна, бо крім того, що СБ-істи вчиняють жорстокі самосуди, орударі з націоналістичних організацій тісно зв'язані безпосередньо з підприємцями на заводах і фабриках і за неслухняність робітника виганяють на вулицю.

Руки бандерівських бандитів залиті кров'ю багатьох безвинно закатованих жертв. Михайло Федак, відомий в еміграції під кличкою "Смирний", який до розколу бандерівської організації сам працював у СБ, розповідав мені, що посіпаки із "служби безпеки" знищили його приятеля лише за те, що той відмовився брати участь у бандитських наскоках на емігрантів. У мюнхенських Фрайман-казармах була нелюдськи закатована молода дівчина, яка відмовилась співпрацювати з СБ-істами. Перелік злочинних фактів, що їх творять бандерівські бандити проти українських людей за кордоном, можна було б набагато продовжити.

Хто керує цією організацією вбивць і насильників? Очолює СБ відомий серед емігрантів бандит, садист і душогуб Іван Кашуба; Степан Ленкавський називає себе ідейним керівником СБ. Заступником Кашуби і безпосереднім виконавцем усіх його злочинних наказів є Володимир Мудрик. Ці бандерівські бандити, щоб знищувати небажаних їм емігрантів, сягають аж за океан. Та, у вересні минулого року в штаті Індіана /США/ був по-звірячому закатований український емігрант Іван Скрипник, який лише в серпні виїхав із Західної Німеччини в Америку."

/ "Радянське Україна" 27.2.57/.

Закиди німецьким властям

Прочитавши такі страшні оповідання про терор СБ, яке мало що менше "бере за морду" українських емігрантів, як своє "рідне МВД" своїх власних громадян на Україні, радянському читачеві стане дивно, чи випадком в Західній Німеччині не існує якась спільна німецько-бандерівська влада, коли навіть німецькі фабриканти примушені викидати з роботи таких українців, що не заплатили грошей на Визвольний Фонд ОУН?

Щоб запобігти такому самоосміщенню перед своїми читачами "Радянська Україна" сама ставить питання: як на це дивляться власті Західної Німеччини? І сама відповідає, що всупереч

офіційним заявам відповідних осіб з німецького уряду про те, що "вони не утримують на своїй території осіб, які ведуть ворожу підривну діяльність проти інших країн і народів, - ці заяви розходяться з дійсністю". Чому? Тому - пише "Радянська Україна" - що "бандерівські кати з "Служби Безпеки" носять зброю, влаштовують самосуди над безвинними емігрантами", що в Німеччині діють "горезвісні радіостанції "Вільна Європа" і "Визволення", а численні школи шпигунів і диверсантів розташовані на території ФРН, як напр. в Кавфбойрен. Також у Німеччині підготовлялися заго-ни для участі в мадярській революції.

Ще раз про участь українців у мадярській революції

"Про участь банд ОУН в контрреволюційному путчі в Угорщині я хочу розповісти докладніше.

Один з керівників бандерівської групи ОУН. Володимир Леник, за кілька тижнів до мадярських подій розповів мені, що "провід" бандерівців разом зі своїм СБ завербували деякого з емігрантів для диверсійної підривної роботи. Їх переправили до Австрії, і в серпні сам Бандера та Ленкавський особисто виїжджали в Австрію для перевірки готовності цих відщепенців до виступу. Повернувшись у Мюнхен, вони не раз висловлювали своє вдовolenня з доброї їх підготовки.

За кілька днів до подій в Угорщині від того ж Леника я дізнався, що ці бандити будуть перекинуті в Угорщину. Леник сказав: "Наближаються важливі події" і запропонував мені поїхати в Угорщину, заявляючи, що я не пошкодую, бо за це буде добре заплачено.

На другий день після початку угорських подій сам Леник під виглядом кореспондента бандерівської газети "Шлях Перемоги" виїхав на австро-угорський кордон і там займався перекиданням вишколених оунівських голворізів в Угорщину. А керівник бандерівської СБ Кашуба направив з Мюнхена та його околиць в Угорщину додатково кілька прихильників бандерівської організації і щойно звільнених з тюрем у Західній Німеччині кримінальних злочинців. Вони виїхали туди разом з групами голворізів хортівського генерал-полковника Ференца фон-Кішбарнака. Того самого Кішбарнака який іменує себе головою Угорського національно-визвольного руху за кордоном, головою "мілітарної комісії" при ЦК так званого "антибольшевицького блоку народів".

Перед бандерівцями, які посилались в Угорщину, ставилося завдання сіяти паніку серед мирного населення, стріляти в радянських солдатів і офіцерів, нападати на установи, знищувати сім'ї радянських людей.

Тепер, після провалу фашистської провокації в Угорщині, бандерівські "отамани", боючись, що їх дії осудять видські українські емігранти, не хочуть признаватись, що брали участь в угорських подіях, на яких вони таки добре погріли руки, одержавши чималий куш готівкою від безпосередніх організаторів путчу. Але не можна простити оунівським ватажкам того, що вони вплутали в цю брудну авантюру якусь частину рядових емігрантів.

Крокодилячі сльози над недолею еміграції

На закінчення "Рад. Україна" вияснює своїм читачам щераз, що всі заклики про поворот емігрантів на Україну тільки тому більшовикам не вдався, що цьому перешкоджають "націоналістичні ватажки й іноземні розвідки". Газета нападає ще й на відомого письменника і керівника УРДП, Івана Багряного, називаючи його в люті "націоналістичним попихачем", "неабияким пройдисвітом" і "оунівським верховодом", який перед якими 10 роками написав сміливу бро-

шуру: "Чому я не хочу повертатися на Батьківщину". Большевики сердяться, що "більшій брехні на радянський лад, на нашу Україну, як у цій статті Багряного, не можна собі уявити", але не відважуються ні одним словом довести своїм читачам до відома, в чому саме міститься та "брехня". За те вирвано одне коротке речення його брошури, де Багрянний говорить, що большевики вимордували його рідню, матір і малого сина. Користаючися з того, що син /тоді ще мала дитина/ остався мабуть живий, або що на його місце підставлено когось іншого, написали від його імені заклик до батька не ширити протибольшевицької пропаганди.

Всі кінцеві заклики статті розраховані не на емігрантів, які "Рад. України" не читають, але на те, щоб серед радянських читачів газети зробити рекламу комуністичному урядові, мовляв він змінився, прощає політичні провини емігрантам і турбується дуже людяно за їх долю.

/Цитати з "Радянської України" 26.2-і 27.2.57./

ЯК БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК В ОН УЯВЛЯЄ СОБІ АМЕРИКАНСЬКЕ ВТРУЧАННЯ В ВНУТРІШНІ СПРАВИ УКРАЇНСЬКОЇ СССР?

На засіданні Спеціального Комітету XI сесії Генеральної Асамблеї ООН дня 26 лютого 1957 р. виступив представник Української ССР, Л. Кизя, з закидами проти США за їх "втручання у внутрішні справи соціалістичних країн й їх підривну діяльність проти цих держав". З подібними обвинуваченнями проти втручання США виступили представники Албанії, Румунії, Білоруської ССР та СРСР. В чому ж те "втручання", порушення статуту ООН?

Головний большевицький закид полягає в тому, що США наче б то "ведуть систематичну, широко організовану підривну діяльність проти соціалістичних країн" та що таке "настирливе втручання реакційних кіл США у внутрішні справи соціалістичних країн... набуло систематичного, організованого характеру, стало магістральною лінією зовнішньої політики уряду США". Річ в тому, що большевики занепокоєні тим, що в США діє закон від 10.9.1951 р. про взаємне гарантування безпеки, за яким то законом передбачається 100 мільйонів доларів щорічних втрат на поборювання комуністичних акцій. Вони здавна настрахалися, що ці фонди - згідно з пропозицією Керстена - можуть йти на допомогу людям, які за залізною завісою працюють над поваленням комуністичних режимів, що американці схочуть за них організувати військові з'єднання і збройні групи з-поміж емігрантів, що вони масово засилають агентів до СРСР, фінансують "підривні організації й диверсійні групи", утримують радіостанції в Західній Європі, висилають балонами листівки і т.п. Всі ці закиди підніс Л. Кизя в своїй промові. Він атакує президента Айзенгавера, міністра Далеса та інших американських політиків за деякі їхні промови і висловлення, які він уважає "відкритим закликом до визволення країн народної демократії". Назвавши декілька "підривних організацій", як: "Хрестовий похід за свободу", "Комітет боротьби проти большевизму", Американський комітет для постачання зброї", плян сенатора Поля Дугляса створити заклад "Адміністрацію свободи", який мав би сприяти і допомагати повстанням в країнах народної демократії, "Комітет боротьби за вільну Європу", "Асамблею поневолених народів Європи", "Національний комітет угорців в США". Кизя старався інтерпретувати заснування тих організацій та їх діяльність, як вмішування у внутрішні справи комуністичних

країн. Він основніше спинився над обґрунтуванням большевицької пропагандивної тези, ніби то мадярська революція була приготувана руками США і Західньо-німецьких розвідочних осередків і висловив м. ін. гадку, що американці та іноземні розвідки "заінтересовані в переміщених особах, вбачаючи в них резерв для вербування шпигунів, диверсантів і терористів для засилання в Радянський Союз і в країни народної демократії".

В частині своєї промови Л. Кизя ширше спиняється над "доказами" наче б то США втручається у внутрішні справи Української ССР. Як цей "доказовий матеріал" безнадійно виглядає, читач побачить із уривків його промови, які з малими скороченнями наводимо дослівно, додаючи для кращого перегляду наші підзаголовки.

Американські балйони над Україною

"Українському народові знайомі ці "потреби холодної війни". В останні роки відповідно до закону від 10 жовтня 1951 р. та інших аналогічних актів наступних років Сполучені Штати посилили підривну діяльність і проти Української Радянської Соціалістичної Республіки. Про це свідчить, зокрема, те, що за період 1955-1956 років над територією Української РСР виловлено коло двох тисяч повітряних шарів з різною апаратурою і контейнерами з ворожими листівками. Ці шари запускаються американцями з території Західної Німеччини. В результаті вибуху деяких з них заподіяно шкоди здоро'ю ряду громадян і їх майну".

Радіостанція "Вільна Європа" про повстання на "Потьомкіні" і про заворушення київських студентів

"Пане голово! Систематичну ворожу пропаганду проти Української РСР веде вже згадувана горезвісна радіостанція "Вільна Європа", яка поширює наймерзеннішу брехню і наклеп на український народ, на його мирну творчу працю. Наскільки безпардонною її брехня, можна судити з того, як її борзописці сфабрикували історію про "повстання" проти радянської влади моряків броненосця "Потьомкін" на Чорному морі. Як відомо, на цьому броненосці, до речі затопленому в 1918 році, дійсно було повстання, але тільки проти російського царизму і відбулося це повстання в 1905 році, тобто за 12 років до революції 1917 року. Проте американські керівники цього центра організували навіть виступи "учасників" повстання на броненосці проти радянської влади в травні 1956 року. Ця брехлива радіостанція, а за нею і деякі буржуазні газети поширювали брудний наклеп на студентів Київського університету, запевняючи, що там нібито відбувалися демонстрації і що студентів утихомирювали силою зброї.

Цю наскрізь брехливу вигадку не посоромився повторити американський сенатор Едвард Мартін у своєму виступі 26 січня цього року у Філадельфії. Любителям такого роду брудного наклепу та інсинуації дали гідну відповідь самі студенти Київського університету, опублікувавши в пресі відомий лист з вимогою осудити брехливих борзописців, наклепників та їх покровителів".

Скинення Ст. Охримовича та агентів ПТС на Україну

"Сполучені Штати, порушуючи повітряні кордони Української РСР. закидають на її територію з літаків шпигунів і диверсантів для розвідки, вчинення диверсійних актів і ведення підривної діяльності. Органами безпеки Української РСР був захоплений шпигун-парашутист американської розвідки Охримович, який показав, що він

вчився в одній із спеціально організованих шпигунсько-диверсійних шкіл у містечку Кауффербейн поблизу Мюнхена. Після закінчення цієї школи офіцери американської розвідки забезпечили його портативною приймально-подавальною радіостанцією, шифрами, отрутою, зброєю, бланками фальшивих документів, радянською й іноземною валютою, перевезли на вісбаденський аеродром, поблизу м. Франкфурта на Майні, звідки на літаку без розпізнавальних знаків у нічний час він був доставлений і викинутий на парашуті на територію Української РСР.

Як заявив Охримович, американська розвідка поставила перед ним завдання - після прибуття на Україну організувати групу злочинців для шпигунства, диверсій і терористичних актів у СРСР.

Таким же способом на територію УРСР була закинута з літака група диверсантів у складі чотирьох чоловік - Ляхно, Маков, Горбунов і Ремига. Затримані, завдяки пильності колгоспників, ці агенти призналися, що мали завдання від американської розвідки будь-якими засобами аж до вбивства радянських громадян добути справжні радянські документи, оселитися по них в Києві, Одесі і інших містах України, вступити по радіо в зв'язок з американським радіоцентром у Західній Німеччині для одержання вказівок по практичному здійсненню терористичних і диверсійних актів на території Української РСР. Всі агенти, яких закидають американські органи на територію Української РСР для ведення підривної діяльності, як правило, були активними пособниками німецько-фашистських окупантів в роки Вітчизняної війни"...

УГВР та американці

" Уже в ході другої світової війни, коли стала очевидною поразка гітлерівської Німеччини, всякого роду зрадники і вороги українського народу з числа українських буржуазних націоналістів почали шукати нового хазяїна, який взяв би їх на службу і якому вони були готові, як раніше німецьким фашистам, продавати і зраджувати український народ. Такого хазяїна вони знайшли в особі американських імперіалістів. Уже в 1946 році керівники так званої " Української головної визвольної ради", створеної в період німецької окупації, опинившись у Західній Німеччині, запропонували свої послуги американським окупаційним властям. Незабаром американська розвідка прибрала до своїх рук всі покидки реакційних організацій української еміграції ".

Бандера, Мельник і "сотні" ген. Капустянського

" В зв'язку з цим я пошлюся на заяву колишнього видного діяча українських націоналістичних організацій / ! ? / за кордоном Йосипа Крутія, який в 1954 році вирішив порвати зі своїм минулим і повернувся на Батьківщину. В заяві, опублікованій в українській пресі, він розповів, що після розгрому фашистської Німеччини українські "отамани" знайшли нового хазяїна в особі американського імперіалізму і стали його платними агентами. Інтригани і авантюристи типу Степана Бандери, Андрія Мельника та інших до них подібних "політичних" діячів продалися іноземним розвідкам, на завдання яких організують шпигунство, терор і диверсії на Україні. "Як мені відомо, - пише Крутій, - ці "отамани" та їх "організації" ніякої політичної сили не становлять, вони є кадрами для американських та інших імперіалістичних розвідок. За плянами і вказівками американців - адмірала Стівенса, Донлевіна, Михайла Радека, Александра, Пейча, Кейса, Ліса та інших плянується і проводиться вся діяльність

українських націоналістичних організацій.

З наказу цих же панів український націоналіст "генерал" Капустянський намагається сформувати "українські сотні", які від світової громадськості маскуються під виглядом так званих "робітничих загонів". З цією метою Капустянський особисто виїздив у Париж і Вашингтон, де діставав вказівки від Ейзенхауера і Ріджуея по створенню українських частин, які, за задумом американських імперіялістів, повинні виступати разом з ними..."

Про залежність УНРади від АКВБ

" Як безцеремонно американські органи командують емігрантськими організаціями, свідчить згадуваний Крутієм лист з Вашингтона за підписом адмірала Стівенса. В цьому листі, одержаному керівництвом так званої "Української національної ради" з квітня 1954 року містилося категоричне розпорядження в усіх своїх діях беззаперечно підкорятися вимогам "Американського комітету по боротьбі з большевизмом", через який Сполучені Штати фінансують і спрямовують діяльність емігрантських організацій. Що являє собою цей "Американський комітет визволення від большевизму", можна бачити із заяви видного українського емігранта професора Василякія, який у 1954 році перейшов у Німецьку Демократичну Республіку, щоб повернутися на Батьківщину. Ця заява була також опублікована в українській пресі. "На протязі ряду років, підтримуючи зв'язки безпосередньо з діячами існуючого в Мюнхені представництва так званого "Американського комітету визволення від большевизму", я мав можливість докладно вивчити цілі цієї організації та її практичну діяльність. Для мене тепер цілком ясно, що "Американський комітет" є органом державного департаменту Сполучених Штатів і в своїй практичній діяльності проводить лінію американських імперіялістів". Професор Василякій вказує, зокрема, що в розмові з ним один з керівників "Американського комітету" заявив, що бюджет цієї організації на 99 процентів складається з офіційних асигнувань американського уряду, тобто з тих мільйонів доларів, які виділяються на підривну діяльність у соціалістичних країнах. Після того як за вказівкою американців була створена міжнародна організація для координації дій різних емігрантських груп під назвою "Ліги антибольшевицьких організацій народів Радянського Союзу", головою якої став Василякій, керівник "Американського комітету" Сердгент прямо заявив професорові Василякію, що США фінансуватимуть тільки "практичну" роботу, а не діяльність емігрантських організацій взагалі. Сердгент роз'яснив, що під "практичною" роботою він розуміє шпигунство, диверсії, терор, а також політичну диверсію проти Радянського Союзу і країн народної демократії".

Мюнхенський Інститут Ізученія історії і культури СССР

" До закладів, які ведуть таку "практичну" роботу, належить і так званий "Інститут по вивченню історії і культури СРСР". Цей заклад не цікавиться ні історією, ні культурою народів Радянського Союзу, а є філіалом американської розвідки і служить цілям, які не мають нічого спільного з наукою. Та якою наукою може займатися "інститут", директором якого є колишній кат, комендант німецького табору для військовополонених у Прибалтиці, зрадник Норман, руки якого залиті кров'ю радянських людей. Яким цілям служить цей "інститут" свідчить і те, що його діяльністю керують офіцери американської розвідки, такі, як Баллес, Фредеріксон,

Барат та інші, що діють під впливом американських радників.

Емігрантські маси, політичні партії та американський уряд

" Не слід, звичайно, ототожнювати різного роду верховодів емігрантських організацій з масами рядових емігрантів, які нічого спільного не мають з цими зрадниками і ворогами своїх народів. Це стосується також і української еміграції. За свідченням професора Василякія " емігрантські організації не є самостійними, а виникають і діють остільки, оскільки в них заінтересовані іноземні розвідувальні служби... Під поняттям емігрантських організацій слід мати на увазі лише купку політикантів, що не користуються ні довір'ям, ні авторитетом серед рядових емігрантів, які в більшості випадків не підтримують ту мишачу метушню, якою займаються так звані лідери цих організацій, іменуючи її політичною діяльністю".

Часто різного роду емігрантські організації, які нікого не представляють, існують лише для того, щоб створити видимість політичної діяльності і нібито наявної підтримки з боку емігрантських верств населення, і таким чином, приховати своє справжнє призначення.

Професор Василякій розповів, що так звана " Українська соціалістична партія" складається лише з трьох членів, які всі є і керівниками цієї партії". " Український національно-державний союз" в кращі роки свого існування складався приблизно з десятка чоловік. " Українська революційно-демократична партія" - до яких тільки назв не доводиться вдаватись! - налічує три чоловіка, а так звана " Селянська партія" складається з... одного емігранта. НЕ зважаючи на те, з такими "організаціями" воліють мати справу не самі тільки нейджі, сердженти та до них подібні американські розвідчики, що безпосередньо займаються підривною, шпигунською, терористичною та іншою діяльністю проти соціалістичних країн. Але, панове, їх удостоюють увагою і високопоставлені офіційальні особи Сполучених Штатів Америки, в тому числі члени уряду, не виключаючи державного секретаря Даллеса і самого президента Ейзенхауера. Так, 19 жовтня минулого року група такого роду політикантів і самозваних лідерів української еміграції була прийнята державним секретарем США Даллесом. В середині грудня 1956 р. в Білому домі під керівництвом колишнього конгресмена Амстронга відбулася "конференція" зрадників і відщепленців, виникнутих народами соціалістичних країн з своєї землі. Учасники цієї "конференції" були прийняті заступником державного секретаря Джекобом Бімом, що відає в держдепартаменті питаннями політичних відносин із східноєвропейськими країнами. Пан Бім протягом майже години знайшов можливим вислухувати наклепи на народи соціалістичних держав та їх уряди, в тому числі на український народ і на Україну Радянську Соціалістичну Республіку."

Вшанування дня 22 січня - це "груба образа"
українського народу

" 30 грудня 1956 року з наклепницькою і ворожою заявою щодо українського народу та Української РСР виступив член уряду США, міністр праці Джеймс Мітчел. Далі Чим, як не найгрубішим втручанням у внутрішні справи іншої держави - члена Організації Об'єднаних Націй і ворожим підбурювальним актом проти Української Радянської Соціалістичної Республіки є спеціальне засідання обох палат конгресу США 22 січня цього року - ви чуєте панове, обох палат

конгресу! - присвячене "пам'яті" контрреволюційного режиму купки самозваних "правителів" України, найманців іноземних імперіалістів, майже 40 років тому викинутих українським народом за межі своєї держави. На цьому засіданні конгресмени і сенатори США з найсерйознішим виглядом обговорювали пропозицію про щорічне святкування так званого "дня незалежності України". В ході дебатів виступили десятки промовців, в тому числі досить відомий Маккарті. Вони лили бруд і клепи на Радянську Україну і розв'язно розумували про "визволення" українського народу. Говорячи про наміри і плани США щодо України і українського народу, конгресмен Мелтер заявив: Ми повинні всіляко заохочувати і допомагати їм, поки вони не повалять нинішній режим... Я сподіваюся, що ця підтримка Сполученими Штатами українського народу та інших народів, які перебувають в такому ж становищі, набере більш реальних форм, ніж самі слова".

З такими ж рознузданими закликами розширити втручання у внутрішні справи Української РСР виступило багато інших учасників цього спільного засідання сенату і палати представників конгресу США, яке не можна розцінити інакше, як грубу образу українського народу і мерзенну змову проти суверенної Української держави - члена ООН. Ось, панове, як далеко зайшла підливна діяльність США проти соціалістичних країн".

В усьому цьому "доказовому матеріалі" про американське втручання в справи Української ССР, що його Кизя предположив Об'єднаним Народом, зражає нестача конкретних фактів, пришивання урядові роботи вільних антикомуністичних організацій, пропагандивне жонглювання вигадками або дрібничками без значення / сплетні про сотні ген. Капустянського, приклади радіоадач/. Гідним уваги є факт, що Кизя для вірогідності своїх закидів не спроможний дати ніякої іншої документації і відкликається на свідчення таких "вірогідних свідків", як два большевицькі шпигуни, що були в свій час відкликані з-за кордону, на Крутія і Василякія.

/ Цитати з "Радянської України" 28.2.57./

А. ХИЖНЯК: СЕРДИТЬСЯ НА КРИТИКІВ РАДЯНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

"Своїми отруйними знаряддями буржуазні ідеологи поцілюють в соціалістичний реалізм. Вони лютують, вигадуючи різні нісенітності про відсутність свободи творчості, прагнуть принизити, спалювати радянську літературу. Вони пнуться доводити, що соціалістичний реалізм ніби сковує художника, звужує розмах повсякденного життя....

Ми розуміємо, що нападки на соціалістичну естетику є складовою частиною загального імперіалістичного наступу на табір соціалізму. З одного і того ж гніздовиська виповзали і провокатори-фашисти, які хотіли зробити контрреволюційний переворот в Угорщині, і критикани, які обливають багнюкою соціалістичну культуру. Один мішок їх породив - доляровий мішок чорної реакції. Це ж вони, вигодуванці цього мішка - мерзенні націоналістичні недобитки, прислали недавно у Київ бридку книжечку, повну злісної гавкотняви фашистських псів, огидних наклепів на українську радянську літературу. Ми глянули на поштові штемплі на пакеті і побачили, що ставили їх в Західній Німеччині. Відразу було видно, що два чоботи пара: і ті, що майстрували цей гидкий пасквіль, і ті, що товчуться в свининцях проклятої народами радіостанції "Вільна

Європа", - все це підлі шакали, найманці імперіялістичних хазяїв. Що ж, нехай скаженіють фашистські пси. Нічого у них не вийде. Даремні намагання імперіялістичних борзописців. Ганебно провалилися і проваляться всі їх брудні задуми здискредитувати радянську літературу".

/ "Літ. Газета" 13.1.57./

xxxxxxxxxxxxxxxx

Виправлювання минулого на літературному фронті

ЗА І ПРОТИ РЕГАБІЛІТУВАННЯ ЗАБОРОНЕНИХ
АВТОРІВ

"Час упорядкувати наше літературне господарство - говорив Н. Рибак на 4 пленумі Правління СПУ - час уже покінчити з ним, що в підручниках і дослідженнях історія української радянської літератури висвітлена однобоко, неповно. Досить сказати, що до цього часу замовчувалися імена ряду письменників, твори яких відіграли велику роль у розвитку нашої літератури. Це - МИКИТЕНКО, КУЛІШ / Микола /, ВАЛЕРІАН ПІДМОГИЛЬНИЙ ... Їх твори треба не тільки видати, а й по-новому оцінити, визначити їх місце у літературному процесі".

/ "Літ. Газета" 1957. ч.6./

"Говорячи про повернення широкому читачеві ряду в свій час несправедливо вилучених з ужитку художніх творів" Андрій Ключчя "разом з тим зазначає, що ця важлива справа вимагає серйозного, вдумливого підходу. На його думку не слід перевидавати "ЧОТИРИ ШАБЛИ" Ю. Яновського - твір, який сам автор вважав / треба б додати: під примусом терору - Г.З. / далеко недосконалим і не можна також беззастережно, як про це говорив у своєму виступі Н. Рибак, реабілітувати всю творчість В. Підмогильного".

/ "Літ. Газета" 1957. ч.4./

"Треба розв'язати деякі упередження й невірні оцінки щодо явищ літератури 20-х років - сказав Ст. Крижанівський. Була, наприклад, поширена в нашій критиці думка, що ліві течії 20-х років - мало не контрреволюційні течії. А це ж невірно... Немало письменників того часу стояли на творчих позиціях ЛІВІХ ФУТУРИСТИЧНИХ ТЕЧІЙ, вважали себе учнями Маяковського і писали цілком радянські твори. Ми не можемо цих письменників виключити з процесу радянської літератури тільки тому, що вони належали до "лівих".

/ "Літ. Газета" 22.1.1957./

"В. Беляєв, наставник над львівськими письменниками, розповівши про літературні дискусії, які відбувалися в середовищі львівських письменників з приводу літературного процесу на Західній Україні в 20-30-х роках. Літературна громадськість Львова рішуче засудила спроби "амністувати" таких письменників, як напр. Б. ЛЕНКИЙ".

/ "Літ. Газета" 15.1.57./

З нагоди 85- річчя з дня народження ЛЕСЯ МАРТОВИЧА "Радянська Україна" з 12.2.1957. вмістила похвальну статтю про нього з відповідними перекирчуваннями, оголосивши його "прогресивним письменником".

ШАБЛОНОВІ СПРОЩЕННЯ В ЛІТЕРАТУРНИХ КРИТИКІВ І В ДРАМАТУРГІЇ

" До кожного твору треба підходити обережно - говорив Любомир Дмитерко на 4 пленумі СПУ - без ярлика, знаходячи йому місце в загальному літературному процесі.... Не можна робити висновків, які ми часто робимо. Коли читачі не купують книжки, ми правильно кажемо, що цей твір не задовольняє високих вимог найпередовішого в світі радянського читача. Коли ж: йде п'єса і десятки тисяч людей ідуть побачити спектакль, ми кажемо, що автор потурає поганим смаком відсталих глядачів....

Ми страшенно спростили в творах любов, питання етики, моралі, побуту радянської людини; з п'єси в п'єсу і з фільму в фільм переходять одні і ті ж сюжетні схеми. Закохані в цих творах як правило сваряться до першого поцілунку, до шлюбу, до заґсу. І хто повірить, що після цього вони будуть щасливі?

... В інших творах все зводиться до іншої схеми: він кохає її, але вона міщанка. Раптом з'являється інша, стахановка, вона виконує плян, і він кидає міщанку, одружується з стахановкою.

Ми даремно боїмося: мовляв тут сентименталізм, там мелодрама. Хай краще якийсь юнак або дівчина пустить сльозу, але виховується в дусі поваги до старших, до родинного життя, хай чоловіки вчать поважати жінок, зневажати пройдисвітів і хуліганів. А елементи сентименталізму й мелодрами є й у великих класиків літератури".

- Ось до яких привітивізмів доводить казньний шаблон соціалістичного реалізму в критиці і драматургії!

/ "Літ. Газета" 18.1.1957./

ЗА ВІДНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ ДОБИ СКРИПНИКА

Андрій Ключня, письменник з Сталіно, виголосив на 4 пленумі правління СПУ промову у якій м. ін. сказав:

" Наступ сил реакції на ідеологічному фронті має на меті перешкодити правді нашої дійсності, яка відбита в кращих художніх творах багатонаціональної радянської літератури, впливати на зарубіжних читачів. У гавкотінні реакціонерів чути й пропиті в тавернах та шинках Західної Європи й Америки брехливі голоси українських буржуазних націоналістів. Треба давати їм відсіч і публіцистичними статтями, і віршами, і високохудожніми прозовими творами про наше життя. Та, на жаль, окремі письменники не розуміють цього. Візьмемо поему С. Кірсанова " Сім днів тижня", опубліковану в "Новом мирі". На мою думку, - хотів того чи не хотів автор, - ця поема сповнена глибокого песимізму.

Прикро, що журнал " Новий мир", вміщуючи подібні твори, не завжди стоїть на позиції послідовної боротьби за партійність радянської літератури.

Промовці, які говорили до мене з цієї трибуни, цілком справедливо виступали проти спроб ревізувати постанови партії з ідеологіч-

них питань. Я цілком приєднуюсь до їхніх думок. Але чомусь на нашому пленумі ніхто не говорив про постанови ЦК Комуністичної партії більшовиків України 1925-1927 років. Ці постанови, ця колективна мудрість одного з загонів великої Комуністичної партії в конкретних національних умовах виражали лінію партії, ленінську лінію боротьби за партійність в літературі. Треба, щоб ці постанови були сьогодні введені в науковий вжиток. Вони об'єктивно відбивають історичну реальність тодішньої класової боротьби на літературному фронті".

/ "Літ. Газета" 22.2.57./

ЗА ПОВОРОТ ДО СТАЛІНСЬКИХ МЕТОДІВ ОБВИНУВАЧЕНЬ І ДОНОШИЦТВА В САТИРІ

/ Уривки з промови Д. Білоуса/

" Буржуазна пропаганда, осатанілі від люті прислужники світової реакції зводять наклепи на наше мистецтво, на метод соціалістичного реалізму. Усім цим наклепам ми даємо одностайну і рішучу відсіч. Ми так само рішуче відкидаємо і будь-які спроби окремих письменників ревізувати рішення нашої партії в питаннях літератури і мистецтва. І тому я не можу не нагадати тут про деякі конкретні факти, що показують, як постанови партії, опубліковані 1946 р., вплинули на розвиток української радянської літератури, зокрема гумору і сатири.

Всі ви певно пригадуєте, яким був журнал " Перець" у 1946 році. "Перець" того часу зовсім не відгукнувся на актуальні питання життя. Об'єктами його критики були, як ви пригадуєте, кербуди, міліціонери, дачні чоловіки, бухгалтери, шофери-хабарники. І не більше. І ось, майже водночас з постановами ЦК ВКП/б/ 1946 р. в питаннях літератури і мистецтва була надрукована в " Правде" стаття " Про пошлі писання одного журналу". В цій статті було піддано різкій і справедливій критиці роботу журналу " Перець" і фактично проаналізовано тодішній стан гумору і сатири на Україні.

Наприкінці серпня цього ж року вийшла постанова ЦК Комуністичної партії України " Про журнал сатири та гумору " Перець". Ця постанова скерувала українську радянську сатиру на вірний шлях і буквально врятувала декого з наших письменників-сатириків і художників-карикатуристів від загрози скотитися до обивательського зубоскальства. Цю постанову наші сатирики знають і пам'ятають, справедливо говорячи про неї, як про документ, що відіграв вирішальну роль в розвитку нашої повоєнної сатири.

Партійною постановою рішуче засуджувались вмішувані в "Перці" нудні та одноманітні " фейлетончики", що пропагують пошлість і скалозубство. "Герої" цих "творів", говорилося в постанові, як правило, розмовляють не українською мовою, а якимсь жаргоном кримінальних злочинців.

У рішеннях партії про літературу завдавалося удару по всьому тому, що було до смаку пошлому і злому обивателю.

Постанова про журнал "Перець" і сьогодні спрямовує сатиру на життєву актуальність, партійну ідейну загостреність, на сміливу і рішучу критику хиб у роботі наших організацій та установ, на викриття порушників державної дисципліни і розкрадачів громадської власності...

Як же можна після цього, дивлячись історичній правді у вічі, говорити, що партійні постанови нібито сковували літературний процес?

Може дехто хотів би плести, як то кажуть, "без керма і без вітрил"?...

"Перець" до постанови 1946 р., хоч і не викидав компас партійної літератури, але, на жаль, і не користувався ним. І до чого ж він докочувався? А до того блюзнірського пасквілю, що був розміщений у журналі під заголовком "Передсмертний лист бухгалтера".

Після названої серпневої постанови 1946 р. про "Перець" громадське обличчя журналу змінилося, його авторитет серед читачів помітно зріс, до "Перця" пішли листи із скаргами, з діловими запитаннями, зверненнями та порадою і зворушливими подяками за дійову допомогу.

Сатира наша сьогодні повинна бути пильнішою, політично гострішою, цілеспрямованішою; вона, як і завжди, має бути на передньому краї боротьби за комунізм, - бойовою і наступальною.

/ "Літ. Газета" 18.1.1957./

ПОРВАНУ ДРУЖБУ НАРОДІВ ПОВИННІ ЗАЛАТАТИ... ПЕРЕКЛАДАЧІ

" Кампанія буржуазної реакційної пропаганди, спрямованої проти Радянського Союзу - казав на 4 пленумі СПУ Леонід Первомайський - має намір підірвати одну з найголовніших підвалин нашого соціалістичного ладу, підірвати священну дружбу радянських народів, завдати удару високим традиціям пролетарського інтернаціоналізму.

Діяльність усіх тих горезвісних радіостанцій, брудних листків, які видаються за кордоном, напади одвертих ворогів Радянського Союзу та й несталих друзів, часом вчорашніх наших друзів, які сьогодні паплюжать те, що вони вчора вихваляли / натяк на Польщу і Югославію/ спрямована в багатьох випадках проти цієї основи нашого буття і нашої творчості".

На ті нещастя Первомайський знайшов дві поради:

1/ Знайомити українських читачів з перекладними творами західних, сателітних і радянських письменників, видаючи для цієї мети окремий журнал на Україні.

2/ Виховати кадри перекладачів чужомовних книжок.

Пленум постановив видавати того типу журнал під назвою " Всесвіт".

/ "Літ. Газета" 18.1.57./

ЗБАНАЦЬКИЙ ВИКЛИКАЄ ПОЛЯКІВ НА ДИСКУСІЮ

Давно у нас не було такої одвертої, широї, принципової розмови про найважливіші питання літературного розвитку. І хоч на цьому пленумі далеко ще не все сказано, проте будемо сподіватися, що це лише початок хорошої ділової розмови.

Зрозуміла річ, що тут більше йшлося про загальні питання розвитку нашої літератури і менше про окремі твори. До певної міри це правильно. Про окремі твори ще є час говорити на сторінках журналів і газет. А зараз ми розв'язали інше дуже важливе питання: не лише згуртовано стали на захист свого єдиного правильного методу - соціалістичного реалізму, а й дали відсіч ворогам, перейшли в наступ.

Мені хотілося б зупинитись на двох питаннях.

Перше. Нам радянським літераторам, треба серйозніше і войовничіше наступати на ворожу ідеологію. Недруги нападають на метод соціалістичного реалізму. І нам треба не тільки захищатися, а й наступати. Ніколи і нікому не вдасться "закрити" метод соціалістичного реалізму. Він існує, розвивається і буде розвиватися.

Дайте пильніше придивимось до їхнього методу, до так званої "вільної творчості"....

І ми повинні писати про цей "метод" у своїх газетах, журналах, розкривати його перед усім світом. Разом з тим ми повинні відстоювати і далі розвивати наш творчий, людський метод, писати на основі його справді хороші твори.

Вороги брешуть на радянську літературу - це зрозуміло. На те вони й вороги.

Гірше, коли іноді й друзі починають на неї зводити наклепи. Особливо ми стурбовані недоброзичливим ставленням наших близьких сусідів до методу соціалістичного реалізму, до радянської держави, до українського народу. Я маю на увазі польських письменників. Ми не хочемо з ними лаятися. Хоч хай вони не гадають, що ми не вміємо лаятися. Ще предки нас того навчили. Отож, коли треба буде, - ми зуміємо подати і свій голос. Але ми не хочемо з ними сваритися, ми хочемо жити з письменниками Польщі у дружбі, навчатися в них кращого, що в них є. І коли вони доброзичливо вважать на наші помилки, то від цього буде тільки користь. Але їх нинішні виступи в пресі, на жаль, скидаються зовсім на щось інше, вороже. Я пропоную звернутися від імені пленуму до польських письменників з пропозицією зібратися разом з ними і відверто, по-людському поговорити про творчі проблеми, а не в такому підвищеному тоні, яким ведеться у них дискусія. Нехай вони спокійно висловляться, ми послухаємо....

/ " Літ. Газета 18.1.57./

ПИСЬМЕННИКИ ПОСПІШАЮТЬ, ІСТОРИКИ СПІЗНЯЮТЬСЯ З ФАЛЬШУВАННЯМ ІСТОРІЇ

Письменники вже вигадали, як фальшувати історію, історикам важче придумати обґрунтування фальшування історії. Це річ самозрозуміла. Трудність лежить у різниці між фантазією і псевдонауковою роботою. Про цю трудність В. Козаченко каже так:

" До цього часу в історичній науці не висвітлені ще як слід події Жовтневої революції на Україні, зокрема в Києві. Мені здається, що письменники ідуть попереду істориків в розробці тих питань. Так по-новому висвітлює перший період радянської влади на Україні у своїй новій книзі Ю. Смолич ".

/ " Літ. Газета". 22.1.57./

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx

Нові географічні зміни, що не позначені на карті

ЗМІНИ РАЙОНІВ В УКРАЇНІ

Президія Верховної Ради Української ССР зліквідувала деякі райони Полтавщини, Харківщини і Черкащини, прилучуючи сільські ради тих районів до сусідніх районів.

В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ліквідовано Петрівсько-Роменський і Покровсько-Багачанський райони.

До складу Гадяцького району передано з Петрівсько-Роменського району такі сільради: Березово-Луцьку, Ветхалівську, Качанівську, Краснознаменську, Лободиненську, Петрівсько-Роменську, Радбишівську, Ручківську і Середняківську.

До складу Лохвицького району передано решту сільрад з Петрівсько-Роменського району, а саме: Нижньобудаківську і Погаршинську.

До складу Хорольського району передано з Покровсько-Багачанського району такі сільради: Березівську, Березняківську, Бочківську, Левково-Ромоданівську, Мусіївську, Покровсько-Багачанську, Тарасівську і Хильківську.

До складу Лубенського району включено решту сільрад з Покровсько-Багачанського району, а саме: Терновшинську і Шершнівську.

В Харківській області ліквідовано Вільховатський район.

До Велико-Бурлуцького району прилучено такі сільради з ліквідованого району: Вільховатську, Грачівську, Буддьонівську, Довжанську, Рубленську, Устинівську і Хатнянську.

До Вовчанського району передано решту сільрад Вільховатського району, а саме: Бузівську, Жовтневу, Землянську, Малововчанську, Нестернівську і Різниківську.

В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ліквідовано Смілянський район і передано його у склад Ротмістрівського району. Також ліквідовано Шполянський район і передано його в склад Мокро-Калигірського району.

/ "Рад. Україна" 24.1.57./

У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ліквідовано Устилузький, Затурцівський та Олицький район.

Територію Олицького району передано до складу Цуманського району.

В склад Володимир-Волинського району передано з Устилузького району: місто Устилуг і сільради Залузьку, Пузівську, Стенжарівську, Тростянківську та Турківську.

В склад Любомльського району передано з Устилузького району сільради: Коритницьку, Микитичівську і Мосирську.

В склад Локачинського району передано з Затурцівського району такі сільради: Губинську, Киселинську, Маньківську, Озютичівську, Павловичівську, Туминську та Холопичівську.

В склад Торчинського району передано решту сільрад з Затурцівського району, а саме: Береську, Ворончинську, Затурцівську та Семеринську.

/ "Рад. Україна" 25.1.57./

НОВІ ОСЕЛІ, ШАХТИ, РОДОВИЩА І ПІДЗЕМНІ БАГАТСТВА

Нові місця для запряторення. / Ташкент/. В Голодному Степу створено додатково три нові бавовняні радгоспи. В долині р. Ангрен організуються два нові радгоспи. /" Правда" 18.2.57./

Нові оселі в Донецькому Степу. У зв'язку з будівництвом вугільних шахт в Донецькому степу будується щороку нові населені пункти з поверховими будинками, водопроводами, асфальтовими тротуарами. Вони швидко перетворюються в селища міського типу, як напр.:

- 1/ Білозерське, Добропільського р-ну
- 2/ Білицьке "
- 3/ Родинське, Красноармійського "
- 4/ Стожківське, Шахтарського "
- 5/ Недавнє село Селидове стало містом гірників. /"Рад.Укр. 13. січня 57./.

Нова кам'яновугільна шахта. Як повідомляють з міста Сталіно, 8 січня ц.р. стала до ладу нова шахта "Водяна ч.2" потужністю 1000 тон коксівного вугілля на добу. /"Рад. Укр." 9.1.57./

"Першотравневе" - нове селище. У Львівсько-волинському басейні, кілометрів за 8-10 від райцентру Великі Мости будуються при шахти / п'ята, восьма і дев'ята/.

Для шахтобудівників з комбінату " Укрзахідшахтобуд" вибудовано серед ліса кілька вулиць з одноповерховими хатами, школою для дітей і радіовузлом.

Це шахтарське селище названо Першотравневим. /"Рад.Укр. 13.січня 57./.

Ще одна нова вугільна шахта. Вчора у Львівсько-Волинському вугільному басейні здано в експлуатацію ще одну шахту - "Ново-волинська" ч.6. Шахта розрахована на добування 450 тис. тонн вугілля річно. В басейні будується ще 16 нових шахт. /"Правда Укр." 1.1.57/.

Вугілля Львівсько-Волинського басейну. В 1960 році видобуток вугілля у Львівсько-Волинському вугільному басейні має становити 5,7 міль. тон, при чому на волинські шахти припадатиме понад три міль. тон. Тепер на території Волині працює всього 5 шахт, з яких одна потужністю 1500 тон вугілля на добу. /"Рад. Укр." 12.2.57./

Нові родовища залізної руди і марганцю в Україні. В шостій п'ятирічці українські заводи мусять в півтора рази збільшити вироб чавуну, сталі та вальцю. Тепер на Україні в зв'язку з тим перепро-ваджуються великі праці вишукування корисних копалин. Двадцять геологічних партій в різних районах України вишукують нові під-земні поклади залізної та марганцевої руди та вапняків.

Великі запаси залізної руди знайдено в Запорізькій області. Недалеко від міста Великий Токмак знайдено під землею поклади карбонатних марганцевих покладів.

На Полтавщині, недалеко від Дніпра, розвідано багато покладів залізної руди. Вони дуже вигідні для експлуатації: залізні кварцити знаходяться на невеликій глибині.

Також знайдено на великій площі нові запаси заліза недалеко від м. Керч. Там будується Чорноморський рудник Камиш-Бурунського збагачуючого комбінату. Продуктивність нових копалинь передбачається до півмільйону тн. руди на рік.

В минулому році в Кривому Розі став до праці Південний гірський збагачуючий комбінат, а тепер тут будується ще один: Ново-Кри-

ворізький. Щорічно він буде продукувати більше ніж 4 млн. тн. кварциту.

Хто ж користуватиметься новими багатствами, що їх знаходять на Україні? Очевидно, що "старший брат". / Газета "Труд" 1.2.57. /

Великі поклади калію. Поблизу Калуша на Станиславівщині виявлено дуже багаті запаси калійних руд, які перевищують 200 млн. тн. Викрите родовище є єдине в ССРСР, руди якого містять сірчаний калій, особливо цінний як добриво для цитрусових культур, винограду, тютюну і картоплі.

Біля Добрівлян руди виходять близько поверхні, що дозволяє їх видобувати відкритим способом. На глибині 28 метрів розкрито соленосний пласт. / "Рад. Укр. 13.2.57. /

Мінеральні води на Буковині. В Чернівецькій області виявлено джерела мінеральних вод високих лікувальних властивостей.

Біля сіл Черешнів і Мигове знайдено джерела води, в якій багато солі.

В околиці м. Чернівців - мінеральну воду типу карльсбадської і п'ятигорської.

В Путильському районі - джерела сірководневої, ропної, мінеральної води високих концентрацій.

В колгоспі "Перемога" Новоселицького району - мінеральну воду типу мацестинської. / "Рад. Укр." 24.3.56. /

Підземне море в Караганді. В роках 5-ої п'ятирічки гідрогеологи відкрили в Казахстані, в околиці Караганди, підземний водний басейн площею 1200 кв. км., який утворився у юрську епоху. Цей підземний басейн названо: "Карагандським морем". Воно простягається під центральним промисловим районом Карагандської області.

В січні 1956 проверчено 10 фонтан. Кожна з них дає по 20 літрів води на секунду. Цьому підземному басейнові в безводних околицях большевики надають велике промислове значення.

" В новій п'ятирічці " Карагандське море " повністю забезпечить швидко зростаючі потреби вугільного басейну в промисловій і питній воді. " / "Правда України" 11.1.56. /

ГАЗИФІКАЦІЯ І БУДОВА ГАЗОТЯГІВ

Газотяг з Шебелинки до Харкова та Одеси. Передано до експлуатації 76 кілометровий газотяг Шебелинка-Харків. Газ подано на харківську електроцентрально-3. При будові газотягу будівники тресту " Укргазнефтьстрой " використовували в широкому засязі досягнення передової техніки. / "Правда" 3.7.1956 р. /

На Україні розпочалося будівництво нового газотягу Шебелинка-Одеса. Траса нового газотягу переходить недалеко від великих населених пунктів Харківської та Дніпропетровської областей: м. Лозова, районного центру Юр'євка, Павлоград, Сінельніково. На півдні від Дніпропетровська газотяг перетне Дніпро. / "Правда" 25.2.57. /

Газифікація м. Хмельницького. Від головної магістралі газопроводу Дашава-Київ проведено 9 кілометрову вітку, яка постачатиме місту Хмельницькому / *траса газу* / паливний газ. / "Рад. Укр." 12.4.56. /

Нове родовище газу під Сталінградом / РСФСР /. В Сталінградській області відкрито нові родовища газу. Одне з них - Ветютневське - підготовляється до розробки. З недавно відкритого Саушинського

родовища будують газопровід до Сталінграду. /"Тарс" 4.1.57./

БУДІВНИЦТВО НАФТОПРОВІДІВ

Новий нафтопровід. 14 січня ц. р. приступлено до експлуатації 110, кілометрового нафтопроводу Альметьевск - Азнакаєво - Субхангулово, який сполучає нафтові райони Татарії і Башкирії. Татарська нафта, що поступила в Субхангулово - центр Туймазинського нафтового району, по нафтопроводу Туймази - Омськ - Новосибірськ, пішла в Сибір. /"Правда" 15.1.57./

Нафтопровід Омськ - Татарськ. 11 січня ц. р. по нафтопроводу Омськ-Татарськ довжиною 178 кілометрів почала до Татарська поступати бензина. В найближчому часі бензину почнуть відправляти залізницею на цілині землі Сибіру і Казахстану. /"Правда" 12.1.57./

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ І НОВІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ

Електрифікація в Кіровоградщині. Підвисоцький район, Кіровоградської області, повністю електрифікований. Торік вступили до ладу Новоархангельська і Лебединська електростанції.

Колгоспники с/г артільей ім. Сталіна та ім. Кірова спорудили на річці Ятрань міжколгоспну гідроелектростанцію потужністю 125 кіловат.

Тепер усі 16 колгоспів Підвисоцького району електрифіковані. / " Рад. Укр" 26.1.57./

Урухомлені електростанції. В 1956 р., крім Каховської ГЕС, здано в експлуатацію Ворошиловградську теплоелектростанцію і Терезька - Річку гідроелектростанцію. / "Комуніст України" 1957.ч.2./

Нова гідроелектрична станція над Бугом і нове селище. / РАТАУ, 12.1.1955/. Село Добротвір, Львівської області 12 січня. На днах включено в сіть Львівської електросистеми перший агрегат сильної Добротворської ГРЕС; він дав промисловий струм.

Електростанція почала давати енергію містам західних областей України, шахтам кам'яновугільного басейну і деяким великим господарським районам. Оснащена вона сучасною технікою... Керування всіми механізмами виконується автоматично з центрального пульта.

... Ведеться монтаж другого агрегата, який буде урухомлений до 1 травня.

Поблизу електростанції на березі Західного Буга, збудовано робітниче селище енергетиків і будівників.. В ньому десятки мешкальних домів з центральним опівою, крамниця, їдальня, пекарня, клуб, школа, дитячий приют, амбулаторія. / "Правда України" 13.1.56/

НОВІ ШЛЯХИ СПОЛУЧЕННЯ

На будівництві нової залізниці "Дружби" до Китаю. Урочисто виглядає перон станції Алма-Ата 1. Всюди червоні полотнища з написом: "Привіт молодим будівникам". Алма-Ата зустрічає перший ешелон добровольців, які прибули по комсомольським "путівкам" з Білорусії на будівництво магістралі Актогай-Держкордон.

Ця залізниця найкоротшим шляхом пов'яже СРСР з Китаєм.

Коли під'їхав потяг на перон, зивантажилося 400 юнаків, яких поздоровив секретар Кагановичського райкому комсомолу О. Краснов. /"Казахстанська Правда" 4.7.1956 р./

Морська торгівельна лінія до Індій. Згідно договору між СРСР та Індією за 1956 р. між обома державами установлено постійну морську торгівельну лінію. Вона пов'язує чорноморські порти Одесу та Новоросійськ з Бомбеем і Калькутою... Начальник Чорноморського державного пароплавства, Данченко, заявив:

" На чорноморсько-індійській торговельній лінії курсує тепер 10-12 советських та 4-6 індійських пароплавів та теплоходів. Для будівництва металургійного комбінату в Індії відвантажено багато машин, матеріалів, металу. Зворотніми рейсами з Індії привезено чай, тютюн, джут, руду." /" Правда" 9.2.1957./

Розпочалося судоплавство. На Південному Бузі 20.2. ц.р., на місяць раніше минулого року, розпочалося судоплавство. З Миколаєва в перший рейс на місцеві лінії виїхали пасажирські пароплави. До порту Миколаїв вийшли з Херсону теплоходи. /"Труд" 22.2.1957/.

ЗМІНИ В МІСТАХ УКРАЇНИ

Чернігів має стати центром штучних тканин. В Чернігові планується збудувати гігант капрового заводу на 70 гектарів площі. В 1958 має розпочатися дослідне виробництво.

Завод має на одну добу давати 7 тонн більше капронового волокна, ніж дає вся продукція України. З 1 тонни капрону можна виготовити 10-25 тис. метрів штучних тканин. З окремої пряжі капрону - тисячі панчіх, штапельне полотно, штучні хутра і технічні тканини. /" Рад. Укр." 1.4.56./

Будова нового моста в Києві. На Дніпрі будується новий пішохідний міст, що має зв'язати центр столиці з лівим берегом Дніпра - гідропарком, що створюється на Трухановому острові. /"Рад. Укр." 6.1.57./

Полтава будується

За останніх кілька років відбудовано і збудовано понад 200 великих житлових і адміністративних будинків, 2 кінотеатри, 2 вокзали, 1 готель, 10 вищих і середніх технічних учбових закладів, 3 бані, 1 обласну лікарню, 1 дитячу поліклініку, 9 спеціальних училищ і шкіл, 28 середніх і семирічних шкіл.

Відбудовано і модернізовано новою технікою: паровозо-ремонтний завод, бавовняно-прядильну фабрику, м'ясокомбінат.

В Полтаві відкрито для глядачів такі музеї: Художній Музей та літературні музеї: Котляревського, Панаса Мирного, Короленка. Створено новий музей Полтавської битви. /" Рад. Укр." 5.1.56./

Занепад Коломиї

В Коломиї працює понад 20 підприємств. Вони випускають будівельні матеріали, взуття, меблі, харчові продукти, гардини, швейні, ткацькі та інші вироби і "машини" неозначеного роду. Житлове будівництво відстає.

Виконуючи "патріотичний обов'язок", - " п'ятьдесят кращих комсомольців і комсомолок міста брали участь у збиранні врожаю на цілих землях Казахстану... Більш як 100 юнаків і дівчат виїхали по комсомольських путівках на роботу у Донбас. Зараз багато коломийчан працює на спорудженні шахти "Станіслав - Донбас". На підприємствах і залізничному транспорті міста тепер налічується 1.700 молодих виробничників".

В Коломиї є 12 учбових закладів, в яких навчається понад

4000 учнів. Серед них є технікум механічної обробки деревини, педагогічне і медичне училища. Місто має 1 драматичний театр /ім. Галана/, 2 кінотеатри, клуби, бібліотеки і державний музей народного мистецтва Гуцульщини. / "Рад. Україна", 29.1.57./

xxxxxxxxxxxxxxxx

Форми русифікації України

ПИСЬМЕННИКАМ НАБРИДЛА РУСИФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І НЕХТУВАННЯ НЕЮ

Письменник Натан Рибак / автор повісти "Богдан Хмельницький" / на 4 пленумі Правління СПУ виступив проти занецищування української мови:

" Хочу ще коротко зупинитись на одному з важливіших питань - питанні мови, якому ми останнім часом приділяємо багато уваги. І це зовсім природно. Боротьба за чистоту мови - важлива справа. Вона багаті в чому залежить не тільки від громадської діяльності письменників, а й від їх літературної роботи. Ми повинні уважно, з мобілізацією всіх можливостей і талантів поставитись до цього питання".

Рибак хоче похвалити большевиків і для порівняння наводить порівняльні цифри про стан газет на Україні в 1913 р. / на 173 газет - 19 українських/, але не наводить цифр з 1918 р., з часів Української Державности. Далі каже:

" В 1956 р. на Україні видавалось 1145 газет, з них 861 українською мовою, 280 російською мовою, 1 молдавською мовою і 1 угорською мовою".

Цифри ці, 32,6% російських газет на Україні, говорять самі за себе про розміри теперішньої русифікації.

Але Рибаківі не про те йдеться. Він журиться " чи забезпечимо ми пресу хочби тільки літературним матеріалом?... Голосу письменника - публіциста ми тепер не чуємо в такому діапазоні, як це було раніш. Таким чином піклування про чистоту мови, про її збагачення повинно дістати насамперед прозв'язання практичне.

Письменникам ~~радість~~ Рибак - слід взяти якнайширшу участь у щоденній, щотижневій, щомісячній пресі..."

" Нігілізм у питаннях мови протирічить ідейному наснаженню нашого світогляду. Він ллє воду на млин ворогів, дає ґрунт до проявів ворожих тенденцій, до порушення дружби між народами". - Значить русифікаційний нігілізм став такий нахабний і надокучливий, що комуністичний письменник занепокоєний, чи не лопне від нього штучно насаджувана " дружба" з московськими окупантами. Він закликає їх Леніном, щоб спам'ятатися і не заганятися задалеко в русифікаторському шовінізмі.:

" В.І. Ленін ще в 1919 р. вимагав від комуністів, щоб вони здійснювали права трудящих учитись і розмовляти рідною мовою... Ми, українські письменники, усвідомлюючи значення великої російської літератури, завжди виступали і будемо виступати проти зневажливого ставлення як до російської, української мов, так і до мов інших народів".

Щоб ослабити мабуть позиції кацапні, яка твердить, що для інтернаціоналіста " всьо равно какой язык" тому краще, хай буде "общепонятной рускій" - Рибак каже: " Соціалістична література бореться за рівноправність націй і збагачення мов, якими розмовляють народи нашої країни. Але це ні в якій мірі не дозволяє нам з

з якимось скептицизмом ставитися до рідної мови, не захищати її чистоти. Адже прекрасна українська мова для кожного з нас є великим джерелом, яке дає натхнення в роботі і змогу розмовляти з мільйонними масами читачів".

Симптоматичне явище, що на 40 році комуністичної "суверенності" українського народу треба осмілювати письменників щоб вони не боялися боротися на найелементарніше право нації, за право вільно користуватися рідною мовою і плекати її. / Цитати з "Літер. Газети 22.1.57./

Для чистоти і ушляхетнення мови велике значення мають словники. Праці над великим словником української мови були припинені і матеріяли знищені після ліквідації Скрипника. Потім видавано словники, в яких зумисне штучно вишукувано "наближення" українських слів до російських і русифіковано українську мову.

Нарешті було доручено Видавництву Академії Наук УРСР перевидати словник Б. Грінченка і москалі з Академії взяли цю справу саботувати.

" Коли було вирішено питання з його перевиданням - каже Дяченко - видавництво Академії Наук України зажадало, щоб ця справа була доручена саме йому, а не " Радянському письменникові". Але свої хороші наміри воно й досі не підкріплює хорошими ділами. Нещодавно директор видавництва Академії Наук т. Зав'ялов /російський шовініст - Г.З./ заявив, що про видання словника в 1957 р. й мови не може бути, а в 1958-59 рр. мовляв побачимо, бо словник видавати дорого й невигідно. На мою думку подібному ставленню до перевидання словника Грінченка, якого з нетерпінням чекають широкі кола нашої літературної громадськості, треба покласти край". / "Літ. Газета" 1957. ч.6./

Про інше затягування мовознавців говорить Степан Крижанівський:

" В 1953 р. вийшов перший том українсько-російського словника від "А" до " журі". Але прийшли вже і 1954, і 1955, і 1956 роки, а другого тома ще не має. Я з сумом читав... інтерв'ю акад. Булаховського про справи воходу словників і правопису. Останній том цього словника вийде ледве не в кінці п'ятирічки...

А коли буде тлумачний словник? "

Не краще стоїть справа з мовознавчими підручниками: Крижанівський каже:

" Десять чи одинадцять років тому був виданий український правопис. За цей час виросло ціле покоління молоді, а книжка ця стала бібліографічною рідкістю... Чому б товаришам з правописної комісії не вібратися, не зробити відповідних виправлень і негайно видати новий правопис, хоч би тиражем в мільйон примірників?" / "Літ. Газета". 22.1.57./

ПРОТИ ДЕГРАДУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО РОЛІ НАСЛІДУВАЧКИ РОСІЯН

На 4 пленумі правління СПУ, Олександр Дяченко / від видавництва " Радянський письменник"/ м. ін. сказав таке:

" На мій погляд, треба ще більше і сміливіше говорити про всесвітні досягнення української літератури, що є предметом нашої національної гордості. Весь світ знає і нашу класику, і українську радянську літературу".

" Треба сказати, що товаришам, які працюють в Інституті літератури Академії Наук, слід правдивіше і всебічніше висвітлювати процес розвитку української літератури дожовтневого і радянського

періоду. Коли читаєш їхні курси історії української літератури, то майже не на кожній сторінці натрапляєш: "українська література, вивчаючи... досліджуючи... продовжуючи... досвід... добиласть таких-то досягнень". / Недомовлення ясне: - досвід російської літератури- - І.З./

" Загальновідомо, що досвід інших літератур, і в першу чергу російської, має величезне значення для розвитку української літератури. Але ж не можна показувати українську літературу такою, яка тільки наслідує. Вона має великі досягнення, в нас вчать і представники інших літератур. І це також треба досліджувати і висвітлювати". / "Літ. Газета". 1957.ч.6./

Так виглядає відважний виступ українського комуніста, якому врешті осточортіло принижування " старшими братами" вартости і ролі української літератури.

А ось так виглядає большевицьке замилювання людям очей про цей уривок промови Дяченка в офіційному світі про перебіг засідання:

" Він висловив кілька зауважень з приводу того, що в працях Інституту літератури А.Н.УРСР дружба літератур та їх взаємо впливи показані здебільшого однобоко, декларативно, без достатнього всебічного висвітлення фактів". / "Літ. Газета" 1957.ч.4./

ПЕРЕШКОДИ В ПОШИРЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

"На 4 пленумі правління СІУ А. Ключча наводить кілька обурливих прикладів неподобного ставлення до поширення української книги з боку директора Сталінського облкниготоргу тов. Чупрунува."

Як конкретно перешкоджав Чупрунув поширенню української книжки, газета промовчує. / "Літ. Газета" 1957.ч.4./

Про подібне гальмування видавання української - хай і комуністичної - книжки м. іншим московським шовіністом, головою виконкому Київської міськради, Давидовим, згадує О. Дяченко. Видавництво " Радянський письменник" має замале приміщення і ще, від 1954 р. добивається одержати більше. " Тоді ж директивними органами були прийняті рішення про надання видавництву більшого приміщення. Але голова виконкому міськради тов. Давидов до цього часу ніяк не спроможеться це рішення виконати".

Інша метода гальмування праці того ж українського видавництва є потайна. В бюрократичній машині, обсаджений москалями, хтось допильовує, щоб видавництву не були виплачені гроші на збільшення робітників і службовців. Про це збільшення штатів - каже далі Дяченко - "говориться не один рік, але... віз і нині там. В порівнанні з 1946 роком, коли були затверджені штати, обсяг роботи видавництва на 1957 р. зріс приблизно в 10 разів, а штати залишились ті самі. Президія Спілки вже не раз розглядала це питання, але треба нарешті добитися його остаточного вирішення... Товариші, давно вже назріла потреба збільшити масштаби роботи видавництва. На Україні є близько 400 письменників, а " Радянський письменник" може видати лише 80 чи 90 книжок за рік". / "Літ. Газета" 1957.ч.6/

Російські шовіністи царських часів були чесніші. Вони відкрито забороняли друк українських книжок. Російські шовіністи Хрущовського періоду лицемірно дозволяють українські по формі книжки, і хваляться перед світом про "геніальне" розв'язання національної політики, але потайки роблять все можливе, щоб гальмувати і утруднювати друкування й поширення книжок в українській мові.

Подібно гальмують видавництво українських книжок москалі, що сидять в Укркниготорзі, спинаючи висилку замовлень до видавництв

на їх друкування, а тим самим позбавляючи фінансування українських книжок.

" Моло що займаються - каже Козаченко - працівники цієї організації розповсюдження наших книг, а іноді навіть зотримують їх видання. В Держлітвидаві підготовано й ухвалено до друку збірку вибраних поезій Г. Плоткіна. У видавництві, "Радянський письменник" набрано хорошу книжку П. Колесника про Івана Франка. Але видавництва не випускають тих книг, бо Книготорг не дав для них замовлень... Практика визначення тиражів видань, що існує нині, негідна. Вона потребує серйозних коректив." / "Літ. Газета" 1957.ч.6./

Також на Закарпатті Книготорг не дбає про вищі тиражі, ні про розповсюдження українських книжок. Іван Чендей каже:

" Нещодавно в Ужгороді вийшло дві книги поезій.... Обидві збірки мають тираж по одній тисячі примірників. Хіба не соромно працівникам книжкової торгівлі за такий тираж?... Коли взяти одну лише область, то побачимо, що тут є понад 800 бібліотек. Якби хоч по одному примірнику збірки потрапило в кожну бібліотеку, то тираж був би майже вичерпаний". / "Літ. Газета" 1957.ч.5./

РУСИФІКАЦІЯ ЗАКАРПАТТЯ З НАГОДИ ПУШКІНСЬКИХ СВЯТКУВАНЬ

На Закарпатті москалі намагаються в прискішеному темпі провести свою русифікаційну політику. Для цього вони розсаджують свою "культуру" шляхом видавання в московській мові книжок, газет, а також кампаній святкування ювілеїв московських поетів і письменників та присвоєння вулицям закарпатських міст і сіл імен московських людей.

Наприклад:

" Зараз в Закарпатті нема такого міста і посольку, де не було б вулиці Пушкіна. Його ім'я носить багато клубів, бібліотек і шкіл.

Трудящі Закарпаття широко відмічують 120-ліття з дня смерти великого поета. Всюди проводять пушкінські читання, лекції і доповіді. В бібліотеках відкриті виставки. В Ужгородському університеті відбудеться наукова конференція студентів і професорсько-викладацького складу, присвячена А.С.Пушкіну". / "Правда Укр." 13.2.57./

МОСКОВСЬКИЙ КОМПОЗИТОР ГЛІНКА ЯК ПРИТОКА ДО ДАЛЬШОЇ РУСИФІКАЦІЇ УКРАЇНИ

Парада в Києві

" Сторіччя з дня смерти геніяльного російського композитора Михайла Івановича Глінки разом з усіма народами нашої країни широко відмітили трудящі Радянської України".

15 лютого в Державнім ордену Леніна академічному театрі опери і балету УРСР імені Т.Г. Шевченка відбулось зорганізоване Українським республіканським комітетом захисту миру, Міністерством культури УРСР, Союзом советських композиторів України і Українським товариством культурних зв'язків з закордоном урочисте засідання, присвячене 100-літтю з дня смерті М.І. Глінки. На зібранні зігнали вшанувати пам'ять робітників і службовців київських підприємств, мистців, літераторів, діячів науки, військовиків Советської армії.

Відкриваючи це урочисте засідання, міністер культури УРСР

Р. В. Бабійчук сказав: " Ім'я Михайла Івановича Глінки близьке і дороге народам нашої країни, всьому прогресивному людству".

З доповіддю " М. І. Глінки - великий російський композитор" виступив професор, заслужений діяч мистецтв УРСР Ф.Е. Козицький.

Після засідання відбувся великий концерт артистів Київського театру опери і балету, в яким були виконані романси, а також хори і арії з опери М. І. Глінки. /"Рад. Укр." 16.2.57./

Русифікаційне свято в Чернігівщині

Населення Чернігівської області, як і інших областей, при- мушують відзначити століття з дня смерті московського композитора Глінки. В будинках культури, сільських клубах проводяться вечорі, присвячені Глінці. Гуртки художньої самодіяльності підготували програму з творів Глінки. А в Чернігові 15 лютого ц. р. заплановано великий музикальний вечір.

Ця кампанія проводиться під знаком любови композитора до українського народу. / "Правда України" 15.2.57./

40-ЛІТТЯ ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ І РУСИФІКАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ ТЕАТРІВ

Москва знову виступила "застрельщиком" в цілому Союзі по підготовці святкувань 40-ліття жовтневої революції. Колективи московських театрів - Малого і імени Вол. Маяковського звернулись до театральної спільноти цілого СРСР "зустріти 40-ліття Великого Жовтня новими творчими досягненнями".

Газета пише: " Заклик москвичів знайшов гарячий відклик в колективі Державного ордену Леніна академічного театру опери і балету Української ССР імени Т.Г. Шевченка".

Згаданий український театр в м. Києві ювілейний рік почав "постановкою монументальної опери С. Прокоф'єва " Война и мир" і проведенням декади радянських опер і балетів. Театр готує нову оперу українського радянського композитора Майбороди по лібретто А. Турчинського " Мілана", яка відзеркаляє славні сторінки боротьби трудящих західних областей України за возз'єднання в єдиній українській соціалістичній державі".

" В дні святкування ювілейної дати київський глядач познайомиться з новим молодечим складом в операх " Євгеній Онегін" Чайковського і "Катерина" Аркаса. Молодь Київського оперного театру зобов'язалась в 1957 році поверх плану поставити оперу Д. Пуччіні " Богема".

Київський театр імени Т.Г. Шевченка, відзначаючи ювілей "40-ліття Великої Жовтневої революції, не обмежиться тільки зв'язком з київським глядачем.

" Театр продовжить і поширить культурне обслуговування гірників Донбасу, Кривбасу і других промислових районів України, а також працівників підшефного Березанського району, Київської області, і колгоспи республіки". / "Правда Укр." 24.2.57./

Репертуар театрів на Україні. " Якщо в 1950 і 1951 роках у репертуарі театрів була одна-дві п'єси українських авторів, то в минулому, 1956 році було поставлено 22 п'єси...

На Україні в репертуарі театрів було минулого року 34 п'єси. З них 31 п'єса за новий період пройшла 277 разів". /З виступу В. Собка "Літ. Газета" 1957.ч.5./

Театр м. Станіславі просвічує московією своїх глядачів. Станіславський обласний драматичний театр ім. Гв. Франка почав "40-ву річницю Великого Жовтня" п'єсою Н. Погодіна "Кремлевские куранты". В декаді приймає також участь коломийський драматичний театр імени Ярослава Галана.

Які ж п'єси побачить глядач? Він побачить п'єси: "Персональное дело" А. Штейна, "Клоп" В. Маяковського, "В добрий час" В. Розова, "Сердце не прощает" А. Софронова, "Під золотим орлом" Я. Галана, "Иван Рыбаков" В. Гусева і другі".

Як бачимо, українського глядача будуть просвічувати "уму, разуму" московською культурою, щоб він нарешті визнав московську культуру "великою" та тим самим позбувся "націоналістично-буржуазних пересудів" боротись проти Московії в Україні. /"Правда" Укр. 5.3.57/

Письменники Донбасу явилися на оглядини до "старшого брата"

Письменники Донбасу виїхали в Москву, щоб пописатися перед "старшими братами" і дістати від них поучення.

24 січня в Спільці Письменників СРСР скритиковано альманах "Літературний Донбас". Московські письменники закинули, що там не повністю відображається життя гірників і друкується забагато поем і віршів низького художнього рівня. П.А. Байдебура повідомив московських господарів, що Донецький відділ Спільки радянських письменників України має на заводах і шахтах 14 літературних об'єднань.

Потім письменники Донбасу пописувалися перед москалями своїми літературними вечорами. /"Рад. Укр." 26.1.57./

ЗАКЛИКИ ДО ПЕРЕГОНІВ У ПРАЦІ З ПРИВОДУ 40-РІЧЧЯ ЖОВТНЯ

Згідно повідомлення Статистичного Управління УРСР про виконання плану за 1956 р. міністерство вугільної промисловости виконало план видобутку вугілля лише на 97%. Головним спричинником невиконання плану був Донбас. Щоб примусити шахтарів України, в першу чергу Донбасу, збільшити самовизиск та видайність праці, а тим самим забезпечити Московщину вугіллям на вимогу ЦК КПСС України на Донбасі були парторганізаціями скликані загальні збори шахтарів, інженерно-технічних працівників, службовців та інших допоміжних робітників, на яких схвалювалися приготовані наперед партійні зобов'язання "гідно" зустріти 40-річчя жовтневого перевороту в Росії.

На цих зборах прийнято на Донбасі постанову-звернення: "До всіх шахтарів та шахтобудівників СРСР". "Правда" вмістила це звернення під наголовком: "Гірники Донбасу закликають зустріти 40-річчя великого жовтня новими трудовими перемогами".

Крім політичної пропаганди, якою за правилом завжди розпочинається в СРСР кожне звернення, конкретно в закликові пишеться таке: "В біжучому році перед гірниками Донбасу стоять ще важливіші та складніші завдання. Донбас повинен збільшити видобуток вугілля на 10% проти 1956 р., а це складає 12 млн. тн.. Треба буде збудувати і передати до експлуатації 73 нових шахти та 10 збагачуючих фабрик. За ініціативою комсомольців і молоді України приспішеними методами буде збудовано за один рік 35 шахт. В ц.р. треба шахтарям Донбасу збудувати в 2 з лишком рази більше житлової площі ніж в минулому. В 1957 році мусять ліше ніж 40 тис. родин шахтарів одержати нові житлові мешкання. В робіничих селищах шахтарів буде збудовано 353 об'єкти культурно-побутового призначення, в тому числі 17 лікарень та поліклінік, 43 школи, 96 диточих садків та диточих ясел, 53 їдальні, 37 крамниць, 53 клуби." В

зверненні пишеться, що на Донбасі ще є дуже багато недоліків в керівництві та плануванні підприємствами". Більшість шахт на будівництві не виконують планів. На багатьох з них дуже низька видайність праці, машини і механізми використовуються дуже зле, а більшість лав в шахтах працюють не циклічно. Немає ще боротьби за поліпшення якості праці та зменшення собівартості вугілля".

" Головною резервою, пишеться в зверненні, збільшення видобутку вугілля є підвищення видайності праці шахтарів". Тому шахтарі обіцяють настирливо досягти збільшення видайності вугілля та поліпшення планування завдань для кожної шахти зокрема. В зверненні береться зобов'язання, щоб Донбас в цьому році став басейном загальної циклічності праці шахт...

Щоб конкретизувати зобов'язання в зверненні спеціально визначено окремі завдання по окремим міністерствам України, які мають справу з Донбасом. До таких належать: підприємства Донбасу міністерства вугільної промисловості УССР, будівництва і підприємства Донбасу міністерства будівництва підприємств вугільної промисловості УССР, заводи вугільного машинобудування Донбасу, проєктні, конструкторські та науково-дослідні інститути.

Звернення закінчується пропагандивним закликом до всіх шахтарів ССРСР зустріти "визначну" дату - 40- річницю жовтневого завоювання "сотками тисяч тонн вугілля поверх плану".

Під зверненням спеціально підписано: " Обговорено і схвалено на загальних зборах шахтарів, службовців, інженерно-технічних працівників Донбасу".

Що значить це нове партійне звернення?

Головною метою є те, що шахтарі Донбасу немов би добровільно, самі над собою повісили гострого меча, який змушує їх виконати і перевиконати виробничий план, зліквідувати "заборгованість" державі, бути "прикладом" для інших, а тим самим знову ж таки перевиконати план видобутку вугілля, щоб збільшити багатства Москви. / Інформація "Правди" 26.2.1957 р./

Шахтарів викликано на соцзмагання. На будівництві Братської ГЕС розгорнулися соцзмагання в зв'язку з святкуванням в ц. р. 40 роковин жовтневого перевороту в Росії. Вже збудовані будинки арматурного, формовочного та опалубочного цехів видайністю 15 тис. кубометрів продукції на рік. Тепер в цехах відбуваються праці по монтажу устаткування та варстатів. Бригада монтажників Маросєєва, що поїхала на будівництво в Братськ з Ростову на Дону, викликала на соцзмагання працівників шахти ч-2 Кадієввугілля / Донбас/. Бригада працює, не зважаючи на люті морози. За останні часи бригада прицювала при 40 ступ. морозу, збираючи металеві деталі та устаткування. /"Труд". 24.2.57./

УКРАЇНА ПРАЦЮЄ НА РОСІЮ

Турбіни для Росії. 27.2.57. закінчено виготовлення в Херківському турбінному заводі ім. Кірова шостої гідротурбіни потужністю в 90 тисеч кіловат для Іркутської гідроелектростанції на р. Ангари.

В цьому і полягає "дружба" України з Росією, що Україна призначена бути матеріально-технічною і людською базою розбудови Росії. / "Рад. Укр." 28.2.57./

Соцзмагання в суднобудівництві на честь 40 р. "революції" Робітники Херсонського суднобудівельного заводу, на відзначення 40-річчя перевороту в Москві розпочали працю з випередженням графіка праці. На танкері, що тепер будується і матиме 10 тис. тн. ванта-

жопіднімання закінчено всі головні праці. Розпочалася підготовка для спуску танкера на воду. Суднобудівельники зобов'язалися в перших числах квітня передати судно до експлуатації. На заводі будуть ще два таких кораблі. Розпочавши соцзмагання зустрічі 40-років жовтневого перевороту в Росії працівники підприємств вирішили до кінця року збудувати 5 торгівельних кораблів понад план. / "Труд" 14.2.1957./

ЗМАГАННЯ МОЛОДІ СТАЛІНГРАДУ І ОДЕСИ ЗА КРАЩУ ЗУСТРІЧ ФЕСТИВАЛЮ

Група студентів "старшобратчиків" м. Сталінграду прибула в Одесу. Свій приїзд москалі-студенти називають "візитом дружби в честь фестивалю", який має відбутися в ц. р.

В своєму виступі в студентському клубі м. Одеси секретар Сталінградського міськкому комсомолу, Фомін, заявив хвалькувато, що: "Молоді суднобудівники Сталінграду зобов'язались збудувати понад план теплохід. Зараз його вже споруджено. Тисячі молодих робітників превиконують свої виробничі плани."

Московська молодьча делегація "вручила студентам Одеси від студентів Сталінграду подарунок - скриньку з землею Мамаєвого кургану" для зміцнення дружби". / "Молодь Укр." 26.2.57./

"ДРУЖБА" МІЖ РСФСР І УРСР В КОЛГОСПАХ.

Велико-Писарівський район на Сумщині і Гайворонський, Білгородської області, РСФСР, - сусіди. Кордон між ними значиться тільки на географічній карті. Працівників обидвох районів зв'язує стара вірна дружба. Часто можна бачити українських колгоспників в сусідніх московських селах і, в свою чергу, московських друзів в велико-писарівських колгоспах. Та інакше не може бути, бо сусіди змагаються!

Недавно українські колгоспники побували в гостях у своїх друзів. Гайворонські хлібороби розказали гостям про свої трудові справи, інформували про висліди виконання соціалістичних зобов'язань. В заключенні самодіяльні артисти з України дали великий концерт".

В Великій Писарівці також ждуть "дорогих гостей" - москалів, які прибудуть в характері "старшого брата" і вчителя українських селян. / "Правда Укр." 2.3.57./

Колгоспники з Рязанської області перебували кілька днів на Буковині, були на нарадах передовиків сіль. господарства і уклали з ними договір про соцзмагання в 1957 г. / "Рад. Україна" 10.1.57./

І ГЕНИЧЕВСЬКИЙ РАЙОН ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТИ "ЗМІЦНЮЄ ДРУЖБУ" З

МОСКОВСЬКИМ НАРОДОМ, ЗАСНОВУЮЧИ МУЗЕЙ "ДРУЖБИ НАРОДІВ"

40-ліття т. зв. жовтневої революції москалі намагаються за всяку ціну використати для посилення кампанії "зміцнення дружби між народами ССРСР", під якою розуміється любов поневолених народів до свого поневолювача-московського народу.

Також "ініціативу" в підготовці до 40-ліття советської держави проявили Геничевський райком партії України і виконком районної Ради. Рішено зібрати і систематизувати зібрані в районі матеріяли про велику нероз'єднану дружбу народів ССРСР, про братство і

і посилювані інтернаціональні зв'язки советських людей з трудящими країн народної демократії. Цікавий почин швидко знайшов відгук серед населення району. Уже поступило багато хвилюючих документів. Геничани утворили свій музей дружби народів. Його відкриття було великим святом.

В просторих кімнатах -стенди з експонатами. Знімки, письма, подарки, одержані геничанами з Російської Федерації, Грузії, Азербайджану, документи на китайській, польській, болгарській, румунській мовах..."

Не забули "добрі друзі" зліпити нашого національного генія - Шевченка з московським опудалом - Леніном, а саме: "Ось барелєф великого Ільїча, рядом - мистецько вишиті на шовку портрети Тараса Шевченка і Шота Руставелі. Це подарок від грузинського народу".

"Велике місце займають у музеї матеріали, зібрані в зв'язку з початим в минулому році змаганням між Грозненською областю Російської Федерації і Херсонщиною. Притягає увагу великий ясночервоний прапор. Його передала в музей Ново-Григор'ївська МТС".
/ "Правда Укр." 8.2.57./

ВИХОВАННЯ ДРУЖБИ МІЖ ВОЯКАМИ РІЗНОЇ НАЦІОНАЛЬНОСТІ В

СОВЕТСЬКІЙ АРМІЇ

2.2. ц.р. в Сталінграді відсвятковано 14 років захисту міста в час другої світової війни. Але з писань на цю тему "Красной Звезди" виходить, що не люди були сталінградськими героями, а окремі будинки, як напр. "дім ветеран" Павлова.

Головне Політичне Управління скликало з всіх теренів СРСР так званих захисників "дому-ветерана Павлова", які зустрівшись між собою, оповідали для присутніх вояків і населення Сталінграду, як вони його захищали. Лейтенант Афанасьєв/Балашовська область, РСФР/ перший розпочав бесіду, заявивши, що в їх героїстві немає нічого наднормального, бо кожен вояк советської армії на їх місці так само поступив би, як і вони. Дім Павлова став тому "ветераном", заявив Афанасьєв, що його захищали вояки, які мали в себе волю до перемоги, колективну стійкість та міжнаціональну дружбу. Люди багатьох національностей захищали цей будинок: росіяни, українці, грузини, татари, вірмени, узбеки, таджики, туркмени. Всі вони, - пише "Красная Звезда" складали одну божу родину, були віддані компартії та багатонаціональному радянському народу".

Газета, словами Афанасьєва, рекомендує офіцерам - політпрацівникам советської армії в праці по вихованню вояків в міжнаціональній дружбі, за приклад брати "дім-ветеран" Павлова в Сталінграді.
/ "Красная Звезда" 2.2.1957./

НЕЗАДОВІЛЬНА ПРОПАГАНДА ОБЛАСНИХ ГАЗЕТ ЗА МОСКОВСЬКО-УКРА-

ЇНСЬКУ "ДРУЖБУ"

"Радянська Україна" незадоволена станом висвітлення обласними газетами України дружби українського і московського народів та "користей" для українського народу від цієї дружби з москалями.

"Соціалістичне змагання" має своєю метою посилити обмін досвідом між колективами підприємств і колгоспів двох республік та зміцнювати "братерські зв'язки" між "старшим" московським "братом" і молодшим українським, а тому:

"Яскраво і повно висвітлювати прояви цієї дружби - найважли-

віше завдання наших газет. І тим більше прикро, що матеріал, який є свідченням глибокої сили животворчої дружби народів, на сторінках деяких газет появляється лише час від часу, у дні якихось визначних дат".

Викликає занепокоєння також те, що недостатньо "висвітлюють соціалістичне змагання між шахтарями Донбасу і Кузбасу донецькі газети. Поверхово показує соціалістичне змагання трудівників колгоспного села Полтавщини з колгоспниками Воронізької області обласна газета "Зоря Полтавщини". А повчитися полтавцям у вороніжців є чого. І про це не раз згадує полтавська обласна газета, але далі цих декларативних заяв вона не йде".

Виходить наверх і страх перед українським націоналізмом, який своєю дією послаблює московське панування в Україні. Тому рекомендується "газетам, щоб матеріяли про творчу "дружбу" народів братів завжди знаходили місце на їх сторінках, щоб газети глибше показували історичне коріння дружби російського і українського народів, виривали буржуазно-націоналістичну пропаганду, спрямовану на роз'єднання народів, на послаблення могутності радянської держави".

Кінчаючи розбір матеріалів обласних газет про дружбу народів, "Радянська Україна" повчає, що "Животворча дружба народів-братів - велика, хвилююча і найпочесніша тема кожної газети". /"Рад. Україна". 12.2.57./

ПІДПРИЄМСТВА, ПЕРЕДАНІ ПІД РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ ЗАРЯД

Про розміри 40-річної колоніально-експлуатаційної політики Москви, яка в своїх руках тримала найосновніші галузі промисловості неросійських країн, що їх комуністична пропаганда називала "незалежними і суверенними державами", свідчить наступне признание "Комуніста України":

"Як відомо, в керівництві господарством створилася надмірна централізація / тобто в руках Москви - ред. І.З./, що негативно позначилось на використанні внутрішніх резервів на місцях, сковувало місцеву ініціативу, утруднювало оперативне керівництво окремими ділянками господарства. Для усунення цих недоліків у республіках створено ряд міністерств, у відання яких передано десятки тисяч промислових підприємств, установ і організацій, розширено права Рад міністрів союзних республік.

За три останні роки з союзного підпорядкування передано у відання союзних республік близько 15 тисяч промислових підприємств. На Україні тільки основних підприємств передано в управління республіканських органів 1696. Якщо в 1953 р. продукція підприємств союзно-республіканського, республіканського, обласного і районного підпорядкування на Україні становила 36 процентів загального випуску всієї промислової продукції республіки, то тепер вона становить 79 процентів".

- Чи треба ще інших доказів, до якої міри т.зв. "суверенна" Українська ССР, була також під промисловим оглядом колонією Москви? / "Комуніст України" 1957.ч.2./

х х х х х х х х

х х х х х х

х х х х

х

Нові розпорядження, укази, закони

ЗАКОН ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ СССР НА 1957 РІК

Верховна Рада СССР затвердила дня 9.2.1957.р. державний бюджет СССР на 1957 рік у висоті

всіх доходів в сумі 617.155.967. тис. карб.

всіх видатків в сумі 604.580.563 " "

перевищення доходів над видатками 12.575.314 " "

Від державних і кооперативних підприємств та організацій має вплинути доходів до державного бюджету: 524.460.221.тис.карб.

Видатки на народне господарство з бюджету: 224.658.368 " "

" " " " з підприємств і господарських організацій: 131.553.510 " "

Всього: 376.211.878 " "

Видатки на соціально-культурні заходи: 188.338.002 " "

Видатки на виплату вирашів і облігацій за державні позики 15.400.000 " "

Видатки на міністерство оборони 96.721.542. " "

Видатки на органи державного управління 11.940.880 " "

Союзний бюджет матиме в 1957 році

доходів 423.108.282 " "

видатків 410.532.968 " "

Перевищення доходів над видатками: 12.575.314 " "

Бюджети союзних республік встановлено :

на суму 194.047.685 " "

На поодинокі республіки встановлено такі бюджети:

Республіка	Республіканський бюджет в тис.карб.	Відрахування з податкового обороту в % для респ.
Російська РСР	104.312.566.	9,7
Українська РСР	43.799.983	36,5
Білоруська РСР	7.215.121	46,4
Узбецька РСР	5.352.819	24,8
Казахська РСР	11.512.299	73,9
Грузинська РСР	3.621.197	32,5
Азербайджанська РСР	3.352.481	29,0
Литовська РСР	2.523.204	52,4
Молдавська РСР	1.703.581	27,0
Латвійська РСР	2.616.058	16,3
Киргизька РСР	1.618.271	43,6
Таджицька РСР	1.622.055	51,4
Вірменська РСР	1.642.336	42,0
Туркменська РСР	1.471.922	49,7
Естонська РСР	1.683.792	41,3

УТВОРЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМІСІЇ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ

Дня 11.2.1957 р. Рада Національностей Верх.Ради ССРСР утворила Економічну комісію Ради Національностей Верховної Ради ССРСР щоб поліпшити народногосподарське планування, всебічно "врахувати запити" союзних республік і правильніше розв'язувати питання господарського і соціально-культурного будівництва республік у відповідності з їх економічними, національними та іншими особливостями".

Завданням Економічної Комісії Ради Національностей є:

1/ підготовляти пропозиції про справи господарського і соціально-культурного будівництва в республіках;

2/ розглядати запити республік про проведення таких чи інших заходів в галузі господарського будівництва, народної освіти, охорони здоров'я, благоустрою міст і сіл, житлового і культурно-побутового будівництва;

3/ приготувати для Ради Національностей висновки про те, чи плани, внесені на затвердження Верх. Ради ССРСР, відповідають завданням економічного і культурного розвитку республік.

Економічна Комісія Ради Національностей складається з голови і 30 членів. Від кожної республіки входить у тому числі по 2 представники, що є депутатами Ради Національностей.

При розгляді питань, які торкаються справ автономної республіки чи області або національної округи мають право брати участь на нарадах Економічної Комісії депутати Ради Національностей з тих автономних республік, областей чи округ.

Того ж дня обрано особовий склад Економічної Комісії. Головою Комісії обрано депутатку закарпатськ. виборчого округу, Ольгу Іллівну Іващенко. Від кожної республіки обрано по 2 члени, від УССР обрано Гр. Бутенка та І. Філіппова.

/ "Відом. Верх.Ради ССРСР.24.2.57./

ЗМІНИ ЗАКОНІВ ПРО СУДІВНИЦТВО

На шостій сесії Верховної Ради ССРСР "вибрано" новий Верховний суд ССРСР в складі: А. Горкін-голова, Н. Морозов та Л. Смірнов-заступники. До складу Верховного суду призначено 9 постійних членів та 20 народних засідателів. В зв'язку з "виборами" Горкіна до суду на його місце секретарем президії Верховної Ради призначено /на московській мові "вибрано"/ М. Георгадзе.

Згідно рішення сесії Верховної Ради зліквідовано транспортні суди / на залізницях та на водному транспорті/. В майбутньому всі справи, що підлядали розгляду в транспортних судах будуть розглядатися в звичайних, так званих народних судах.

Згідно доповіді Яснова " Про стан у Верховній Раді ССРСР" було офіційно стверджено, що зліквідовано "Особовое Совещаніє при МВД ССРСР". Це були відомі підсовєтському населенню трійки МВД / раніше ГПУ/, які без суду і переслухання засуджували заочно до концтаборів мільйони підсовєтського населення.

Крім того Яснов заявив, що справи, які раніше належали до розгляду військових трибуналів, тобто злочини поповнені цивільними особами, тепер розглядимуться судами союзних республік. Військові трибунали розглядатимуть злочини поповнені військово-службовцями, а також шпигунські справи. Воєнна колегія Верховного суду, яка ніби " в окремих випадках мала право розглядати справи в складі лише трьох осіб", тобто без участі народних засідателів, згід-

но нового закону, буде їх розглядати обов'язково з участю народних засідателів. Від того справа розгляду не змінюється, бо народні засідателі фігурують підчас засідання суду, як звичайні ляльки, які нічого не мають до говорення. Однак військова колегія має право і на майбутнє в складі трьох членів розглядати всі касаційні справи, скарги, опротестування та судовий нагляд над підлеглими їй судами. Яснов характеризував це як "дальший розвиток демократичних форм здійснення советського правосуддя".

В справі "нового закону" про судоустройство в ССРСР говорив також і генеральний прокурор Руденко. Він більше всього натискав на потребу збільшення чуйности та пильности, бо "буржуазні країни" весь час засилають до ССРСР шпигунів, диверсантів та різну агентуру.

Руденко також заявив, що за ініціативою ЦК КПСС переглянено вже велику кількість справ про засудження безпідставно людей до концтаборів, що невинні були вже реабілітовані, а винні в фальсифікації звинувачень покарані. Але, як сказав далі Руденко, велика праця по перегляду судових справ тих осіб, що неправильно засуджені, "не означає однак амністії для винних, або послаблення боротьби з небезпечними злочинцями".

Після закінчення сесії законодавчим комісіям Ради Національностей та Ради Союзу запропоновано негайно обговорити питання проєкту підстав законодавства про судоустрій.

Нижче подаємо перегляд змін у советському судівництві.

Зміна компетенцій Верховного Суду ССРСР

Верховна Рада ССРСР дня 12.2.57. затвердила нове Положення про Верховний Суд ССРСР у зв'язку з зміною його компетенцій і з розширенням прав судових органів союзних республік.

Верховний Суд ССРСР остається надалі "найвищим судовим органом". Він має нагляд над діяльністю судових органів ССРСР і республік, йому належить право законодавчої ініціативи. Його склад обирається Верховною Радою ССРСР на 5 років. "До складу Верховного Суду ССРСР входять голови Верховних Судів союзних республік за посадою". Його кількісний склад встановляє Верховна Рада ССРСР.

Верховний Суд діє в складі: а/ Пленуму, в засіданнях якого обов'язкову участь приймає Генеральний Прокурор ССРСР, б/судової колегії в цивільних справах, в/судової колегії в кримінальних справах та г/ військової колегії.

До компетенцій Пленуму Верховного суду належить розглядати протести проти рішень його колегій, видавати керівні роз'яснення про застосування законодавства і узагальнювати судову практику, пропонувати законодавчі зміни і тлумачити закони, розв'язувати спори між судовими органами республік.

Судові колегії діють як суди першої інстанції в справах виняткової ваги, розглядають протести і касаційні скарги, коли вони порушують загальносоюзне законодавство, або інтереси інших союзних республік.

/ " Відом. Верх. Ради ССРСР" 24.2.57./

Советським "республікам" дозволено рішати про устрій судів і про прийняття цивільного, кримінального і процесуального кодексів

Верховна Рада СРСР 11 лютого 1957 р. передала у відання союзних республік законодавство про устрій судів союзних республік і судочинство, а також про прийняття цивільних і кримінальних кодексів, але за Союзом СРСР залишила встановлювання основ законодавства про судоустрій і судочинство, основ цивільного і кримінального законодавства. В конституції СРСР змінено в зв'язку з тим у 14 статті точку "т" так: "т" встановлення основ законодавства про судоустрій і судочинство, основ цивільного і кримінального законодавства".

/ "Відом. Верх. Ради СРСР" 24.2.1957. /

Розширено права обласних і крайових судів

Дня 11.2.57. затверджено указ Президії В.Р. від 4.8.56. про те, що при областях і крайових Радах депутатів трудящих ліквідується управління республіканських міністерств юстиції.

Обласні і крайові суди дістали право контролювати і ревізувати діяльність народних судів та керувати державними нотаріальними конторами.

Народні судді дістали право призначати судових виконавців.

/ "Відом. Верх. Ради" 24.2.57. /

Зліквідовано окремі суди по транспорті

Дня 12.2.1957. зліквідовано лінійні і окружні транспортні суди на залізничному і водному транспорті, а справи, які були тим судам підсудні, передано республіканським судовим органам.

Як причину ухвалення закону про ліквідацію тих судів подається " значне скорочення кількості злочинів" на відтинку транспорту і розширення прав республіканських судових органів.

/ " Відом. Верх. Ради СРСР, 24.2.57. /

КУЦЕ ПОШИРЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ПРАВ РЕСПУБЛІК

Стаття 14 Конституції СРСР / ГІЮЛ Москва-1954 р. / перераховує, що належить до компетенції найвищих органів СРСР, а в стат. 15-й зазначено, що... " Суверенітет союзних республік обмежений тільки в кордонах, вказаних в ст. 14-й Конституції СРСР. В тих межах кожна Союзна республіка здійснює державну владу "самостійно", а СРСР "охороняє суверенні права союзних республік". В ст. 16-й записано також, що " кожна Союзна республіка має свою власну конституцію, яка ураховує всі особливості республіки і побудована відповідно до конституції СРСР."

Таким чином з названих статей виходить, що кожна республіка ніби має самостійну владу і не вимагає від Москви ніякої опіки та дозволу на поширення законодавчих державних прав. Як в дійсності в СРСР здійснені практично ці конституційні права, найліпше ствер-

дила шоста сесія Верховної Ради ССРСР.

В газеті "Красная Звезда" в тій справі вміщено спеціальну статтю під наголовком: "Велика сила ленінської національної політики", у якій посередньо визнано, що ніяких прав союзні республіки в ССРСР не мають, а такі права час-до-часу їм надає російський центр - Москва. "Досягнений рівень розвитку економіки та культури союзних республік - пише газета - та наявність в республіках досвідчених кадрів створило сприємливі умови для дальшого поширення прав союзних республік та надання їм більшої самостійності в рішенні державних питань". / Запитуємо, для чого ж тоді в ст. 15-й записано, що... кожна республіка здійснює свою владу самостійно?/. "В зв'язку з тим, пише далі газета, Центральний Комітет партії і советський уряд здійснюють низьку великих організаційних міроприємств, спрямованих на підвищення ролі союзних республік в керуванні народним господарством. За минулий, після 20-го з'їзду час, здійснено поширення прав рад міністрів союзних республік та республіканських міністерств, збільшено відповідальність керівних органів союзних республік за виконання державних планів. Із союзного в республіканські підпорядкування передано багато тисяч промислових підприємств. Досить поширені і права союзних республік про устрій судів, ухвалення цивільного, кримінального та процесуальних кодексів...

Але советське законодавство, як тепер так і на майбутнє в своїх підставах; в основних принципах залишається єдиним законодавством, що висловлює ідею соціалістичного демократизму. Ленінська вимога, що законність повинна бути єдиною, що законність мусить існувати тільки одна, зберігає свою силу і надалі.

Ленінській національній політиці партії відповідає і інший закон, ухвалений сесією Верховної Ради ССРСР - закон про надання союзним республікам права вирішувати питання обласного, краєвого та адміністративно-територіального устрою". До цього часу советські "самостійні республіки" такого права не мали. Всі справи адміністративно-територіального устрою вирішувала тільки Москва централізовано. Нові "розширені" права дуже куці і ніякої амостійности поневоленням Москвою неросійським республікам не надають. Центральне керівництво здійснюватиметься як і перед "новими" законами тільки з Москви.

/Цитати з "Красної Звезди" 12.2.57./

Союзні республіки одержали право переводити адміністративно-територіальні зміни в своїх областях і краях

Верховна Рада ССРСР 11.2.57 р. наділила союзні республіки правом переводити обласні і крайові адміністративно-територіальні зміни в союзних республіках.

За Союзом ССР збережено право затверджувати утворення нових автономних республік і автономних областей у складі союзних республік.

У зв'язку з цим в конституції ССРСР ст. 14 точку "е" змінено так: "е/ затвердження утворення нових автономних республік і автономних областей у складі союзних республік".

Також відповідно змінено текст 28 статті Конституції ССРСР, та скреслено статті 23, 29а і 29б.

/ "Відом. Верх. Ради ССРСР" .24.2.57./

ОФІЦІЙНЕ ПРИЗНАННЯ В ГЕНОЦИДІ КАВКАЗЬКИХ НАРОДІВ

12.2. ц. р. "Правда" вмістила на своїх сторінках доповідь був. секретаря Президії Верховної Ради СРСР, А. Горкіна, про затвердження указів Президії Верховної Ради. В своїй доповіді про ухвалені укази за час між п'ятою та шостою сесіями Верховної Ради Горкін змушений був офіційно заявити про геноцид, який був виконаний на окремих кавказьких народах. Таким чином Москва, промовою Горкіна призналася до геноциду поневолених нею неросійських народів. Як відомо, до цього часу московські сатрапи весь час категорично заперечували в СРСР геноцид, зате підхоплювали найменші прояви геноциду за кордоном, роздуваючи окремі факти до величезної пропагандивної світової кампанії.

.... " Як відомо, сказав в своїй промові Горкін, на 20-му з'їзді компартії було підкреслено поповнені в минулому окремі факти грубого порушення основних принципів ленінської національної політики совєтської держави. Ці порушення виявилися в безпідставному виселенні цілих народів та установах для них низьки обмежень на місцях нового поселення. Так, наприкінці 1943 р. та на початках 1944 р. були переселені з територій Північного Кавказу в райони Казахстану та Середньої Азії балкарці, чеченці, інгуші, калмики, карачаєвці, а їхні національні автономії були зліквідовані. Центральний Комітет компартії та уряд СРСР... здійснили тепер заходи по реабілітації виселених народів та до виправлення поповнених супроти них несправедливостей. Президія Верховної Ради, розглядаючи питання про стан балкарського, чеченського, інгушського, калмицького та карачаєвського народів, взяла до уваги їх законні бажання і прохання та вирішила цілком виправити поповнені супроти тих народів несправедливості, відновити їх національну автономію і тим забезпечити створення потрібних умовин для всестороннього розвитку економіки та культури тих національностей. Президія скасувала заборону для тих національностей повертатися на попереднє місце замешкання. Указом від 9.1. ц.р. Президія Верховної Ради рекомендувала Президії Верховної Ради РСФСР розглянути питання та вирішити справу:

" Про перетворення Кабардинської АССР в Кабардино-Балкарську АССР", " Про поновлення Чечено-Інгушської АССР в складі РСФСР", "Про створення Калмицької автономної області в складі АССР" та "Про перетворення Черкеської автономної області в Карачаєво-Черкеську автономну область". Згідно такого рішення Президія Верховної Ради РСФСР ухвалила відповідні постанови, а також затвердила тимчасово організаційні комітети для Чечено-Інгушської АССР, та Калмицької автономної області. Практичне здійснення міроприємств по відновленню національної автономії названих народів вимагає певного часу та виконання великої організаторської праці по підготовці в місцях попереднього мешкання тих народів потрібних виробничих, житлових, культурно-побутових та інших умовин. Також потребуватимуться для того витратити матеріальних та фінансових середників. Тому переїзд громадян, названих національностей, що заявили своє бажання повернутися в райони попереднього місця замешкання, треба здійснювати організовано, невеликими групами, в певний термін та порядком черговості.... Переїзд громадян балкарської, калмицької та карачаєвської національностей передбачається здійснити протягом 1957-58 р.р., а чеченського та інгушського, як більше багаточисельного, що пов'язане з відновленням їх автономії, передбачено на протязі 1957-60 р.р."

З промови Горкіна виходить, що Казахстан був і залишиться на майбутнє місцем заслання та довершення геноциду над поневоленими

Москвою неросійськими народами. В 1943-44 роках заслано до Казахстану та в Середню Азію кавказькі народи, а протягом 1953-57 років в ті райони засилається українське населення.

По закінченні доповіді Горкіна ані один з присутніх депутатів на сесії не забрав слова, щоб засудити поповнений геноцид не вимагав притягнення до судової відповідальности надхненників та виконавців геноциду та покарання їх присудом народу, як також ніхто не запитав про долю кримських татар та трьох мільйонів німців Поволжжя.

/ "Правда" 12.2.1957./

Відновлено національні автономії балкарського, чеченського, інгушського, калмицького і карачаївського народів

Верховна Рада СРСР дня 11.2.57 р. затвердила ніде не опублікований указ Президії В. Ради СРСР від 9.1.57 р., якими: перетворено Кабардинську АССР в Кабардинсько-Балкарську АССР; відновлено Чечено-Інгушську АССР у складі РСФСР; Утворено Калмицьку автономну область у складі РСФСР; перейменовано Черкеську автономну область в Карачаєво-Черкеську автономну область.

Того ж дня затверджено теж указ Президії В. Ради СРСР від 11.1.57. про відібрання з Грузинської ССР частини території Душетського і Казбегського районів та включення їх у склад Російської РФСР.

/ "Відом. Верх. Ради СРСР" 24.2.57./

ПОПРАВКИ В СОЦІАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Скасовано податок неодружених і студентів, які одержують низьку заробітну плату

Верховна Рада СРСР затвердила 11 лютого 1957 р. Указ Президії Верховної Ради СРСР від 8 вересня 1956 р. про скасування прибуткового податку від неодружених, одиноких і малосімейних громадян СРСР, які одержують заробітну плату до 370 карбованців на місяць.

Також встановлено, що податку не платиться від заробітної плати робітників і службовців або студентів, що одержують стипендії в розмірі 370 карб./ До того часу податку не платили ті, що одержували платні або стипендії в розмірі 260 карб./.

Це зобов'язує з днем 1 січня 1957 р.

/ "Відом. Верх. Ради СРСР" 24.2.57/

Охорона праці підлітків

Верховна Рада СРСР затвердила 11.2.57. указ Президії В.Р. СРСР від 13.12.56. про заборону приймати на роботу дітей молодших 16 років і про встановлення 4-годинного робочого дня для учнів, робітників і службовців віком 15 до 16 років.

/ "Відом. Верх. Ради СРСР. 24.2.57./

Признання допомоги також і тим калікам і хворим, що покинули
працю

Верховна Рада СРСР затвердила дня 11.2.57.р. указ /від 31.1.57./ про поправку до минулорічного указу Президії В. Ради, яким скасовано судові кари за самовільне змінення місця праці.

Цей минулорічний указ Президії В. Ради /від 25.4.1956 р./ впровадив такі зміни:

- 1/ скасував судову відповідальність робітників і службовців за самовільне залишення праці в підприємствах і за "неодноразовий або тривалий прогул без поважної причини";
- 2/ увільнив від відбування кари засуджених за прогули;
- 3/ припинив судові слідства за ті провини;
- 4/ реабілітував раніше покараних за прогули;
- 5/ дав право робітникам і службовцям власновільно звільнитися з праці в установі за попереднім 2-тижневим виповідженням праці;
- 6/ встановив, що хто власновільно змінює працю, той "втрачає стаж безперервної роботи", а право на допомогу по тимчасовій непрацездатності може одержати аж тоді, коли 6 місяців попрацює на новому місці роботи.

Указ встановляє, що замість суду, робітника, що не явиться до праці, має карати дирекція установи адміністративними і грошовими карами, або товариський суд.

До точки 6 цього указу внесено поправку і змінено її так, що робітники, які самовільно звільнилися з роботи, одержуватимуть допомогу по тимчасовій непридатності без того, щоб мусіли працювати на іншому місці шість місяців, якщо вони окалічили або захворіли на професійну хворобу.

Указ цей увійшов у дію з днем 1 лютого 1957.

/ "Відом.Верх. Ради" 1957.ч.3./

xxxxxxxxxxxxxx

На землях Казахстану

УКРАЇНЦІ В КАЗАХСТАНІ

Кустанайська область. "Правда України" подає, що: "В колгоспах і радгоспах орденоносного Казахстану трудиться багато переселенців з України. В Казахстанський мільярд пудів хліба вони внесли і свою долю праці. 425 українських родин проживають в колгоспах Федоровського, Кустанайського і других районів, Кустанайської області".

"В колгоспі ім. Будьонного, Лозовського району, Павлодарської області працює сім'я Коваленка, яка переселилася з Гуляй-Поля, Запорізької області". Сам голова сім'ї Л.С. Коваленко є керівником рільничої бригади, а жінка є пекарем, дочка працює дояркою.

М.П. Дорожкін "походить з Полтавської області, тепер він мешканець колгоспу імені Молотова в Акмолінській області". /"Правда Укр." 26.2.57./

Раніше тут був пустир. Ще кілька місяців тому між селом Ново-Сухотіно, Червоноармійського району, Кокчетавської області /Казахстан/ та залізничною станцією Тайнча був пустир. Але в кінці минулого року прибули переселенці з Львівської та Сумської областей, які розпочали будувати різні споруди. Тепер цей пустир вже забу-

дований різними будинками, з'явилися нові вулиці. Побудовано та передано до вжитку універмаг, поряд з тим працює новий магазин продовольчих товарів, закінчується будівництво пекарні. Від села до станції кожних 15 хвилин курсують пасажирські автобуси. /"Казахст. Правда" 1.1.57./

ТАК ЖИВУТЬ ПЕРЕСЕЛЕНЦІ

"Казахстанська Правда" пише, що вона одержала короткі сигнали про обслуговування переселенців.

"Безпорядок на вузловій станції Кандагач. Помешкання тісне. В залах брудно, всюди сміття, холодно, немає бачка для питної води. В буфеті дуже мало їжі, в продажі немає безалькоголевих напоїв. Обіди дуже дорогі і несмачні. Так підготувалася адміністрація станції до зустрічі переселенців, які прибувають щотижня на станцію, а звіди розвозяться по радгоспах та колгоспах.

Алма-Атинська макаронна фабрика виробляє розфасовану лапшу та вермішель, яка потім доставляється до новозбудованих радгоспів. Але дуже часто, замість макаронів, покупці одержують крихти, бо макарони ламаються. Коли зварити не тільки крихти, але й макарони, вони перетворюються в тісто...

В с. Качири дуже зле налагоджена пошта. Місцева пошта доставляє населенню листи та газети з десятиденним запізненням. А до радгоспів вони доходять за 20-25 днів. /"Каз.Правда" 5.3.57./

Виконком Петропавловського райвиконкому не звертає уваги на потреби селища цегельного заводу ч-2. За останні місяці селище розростається за рахунок новоприбулих з інших областей СРСР, але це мало кого турбує. В магазинах немає хліба, автобуси до селища з міста не ходять. Населення змушене йти до центру міста пішохodom.

Зле працює їдальня в районному центрі Бурли Кустанайської області. В ній брудно, холодно, вибір страв невеликий, готуються вони несмачно. Завідуючий їдальнею оточив себе такими людьми, яких з інших їдалень звільнено за злочини. /"Казах. Правда" 27.2.57./

УМОВИНИ ЩОДЕННОЇ ПРАЦІ

Праця в полі. /Джамбульський район, Джамбульської області/.

- Земля вже готова до сівби, - говорить бригадир тракторної бригади українець Кононенко, - треба вже розпочинати сіяти, але в поле не привозять насіння.

Керівники колгоспу до цього часу не потурбувалися про це. Немає ані безтарок, ані автомашин, щоб підвозити насіння на поле. Голова колгоспу Тушінцев навіть в полі не був ніразу. Відсиджуються на центральній садибі колгоспу і інші керівники колгоспу. В поле вони не бажають виїздити.

Полевій праці вже розпочалися, а насіння в колгоспі на посів засмічене. Невідомо коли його очистять. Неодноразово про те говорилося колгоспному агроному, але він навіть і слухати не хоче. Правління колгоспу не потурбувалося створити потрібних культурно-побутових умовин для працівників в полі.

До полевого стану не завезли ані продуктів, ані дров, а навіть води для питва немає. До колгоспу прибуло багато переселенців, голова колгоспу спрямовуючи їх на працю в поле, обіцяв створити всі потрібні умовини, забезпечити продуктами і т.д., але обіцянки залишилися на папері. /"Казах. Правда" 20.3.57./

XXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXX

=====

INFORMATIONEN-HEFTE werden von den Auslandsverbänden der Organisation Ukrainischer Nationalisten herausgegeben und für begrenzte Kreise von Personen bestimmt, die sich dem Studium der Geschehnisse in der unterjochten Ukraine und in der UdSSR widmen, oder die sich an einem antirussischen und antikommunistischen Kampf führend beteiligen. Die Redaktion hat sich die Aufgabe gestellt in erster Linie das wenig anzutreffende sich hauptsächlich auf die Ukraine beziehende Material aus sowjetischen Publikationen, teilweise in eigener Bearbeitung, bzw. in Originaltext den besagten Kreisen zur weiteren kritischen Auswertung zugänglich zu machen.